

AKADEMIE MÚZICKÝCH UMĚNÍ V PRAZE
DIVADELNÍ FAKULTA

Dramatická umění

Produkce

DIPLOMOVÁ PRÁCE

DĚDĚNÍ Z HLEDISKA AUTORSKÉHO PRÁVA

Martina Náhlíková

Vedoucí práce: prof. JUDr. Jiří Srstka
Oponent práce: JUDr. František Vyskočil, PhD.
Datum obhajoby: 8. 9. 2020
Přidělovaný akademický titul: MgA.

Praha, 2020

ACADEMY OF PERFORMING ARTS IN PRAGUE
THEATRE FACULTY

Dramatic Arts

Arts Management

MASTER'S THESIS

INHERITANCE PROCESS WITH REGARD TO COPYRIGHT

Martina Náhlíková

Supervisor of thesis:	prof. JUDr. Jiří Srstka
Reviewer:	JUDr. František Vyskočil, PhD.
Date of defense:	8. 9. 2020
Degree granted:	MgA.

Prague, 2020

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma

Dědění z hlediska autorského práva

vypracovala samostatně pod odborným vedením vedoucího práce
a s použitím uvedené literatury a pramenů.

Praha, dne

.....

podpis diplomanta

Upozornění

Využití a společenské uplatnění výsledků diplomové práce,
nebo jakékoliv nakládání s nimi je možné pouze na základě licenční smlouvy
tj. souhlasu autora a AMU v Praze.

Abstrakt

Tato magisterská práce se věnuje problematice dědění v rámci autorského práva – tzn. především dědění práv k dílům autorským – která je popsána na základě analýzy příslušných částí nového občanského zákoníku, autorského zákona a dalších právních předpisů s dědickým právem souvisejících. Kromě definice základních pojmů v dědickém právu obsahuje také popis průběhu dědického řízení, možných způsobů dědění, předmětů dědictví spojených s autorskými díly a specifik dědění majetkových práv autorských. Součástí práce je také rozbor pěti konkrétních případů týkajících dědění pozůstalostí zahrnujících dědění autorských děl a autorských práv, která se k nim váží. Konkrétně se jedná o dědictví po těchto osobnostech: Bohumilu Hrabalovi, Ladislavu Fuksovi, Ladislavu Mňačkovi, Hugo Haasovi a Jaroslavu Foglarovi.

Abstract

This master's thesis is concerned with the problematics of inheritance with regard to copyright – namely the inheritance of rights to original works – which is being described based on the analysis of relevant parts of civil legislation, copyright law and other legal regulations that are concerned with copyright. Apart from the definition of key terms of inheritance law it also contains descriptions of various possibilities and means of inheritance, objects of inheritance connected to original works and the specifics of inheriting copyright property law. Another part of this thesis consists of a close analysis of five specific cases regarding inheritance including rights to an original work and the copyright thereof. This includes the inheritance of these personalities: Bohumil Hrabal, Ladislav Fuks, Ladislav Mňáčko, Hugo Haas and Jaroslav Foglar.

Poděkování

Ráda bych poděkovala za vedení práce, četné konzultace a všechny cenné rady a připomínky vedoucímu práce prof. JUDr. Jiřímu Srstkovi.

Za pomoc při vyhledávání podkladů a zdrojů děkuji Mgr. Tomášovi Heroldovi. Za stěžejní informace z notářské praxe děkuji JUDr. Ivaně Beránkové.

Za metodickou pomoc a podporu při psaní této práce děkuji Pavlovi Smrkovskému, Anežce Mann, MgA. Evě Kyselové, Ph.D., Ing. Petru Náhlíkovi, Tomáši Náhlíkovi, Věře Náhlíkové, Haně Gallusové a Pavlu Čěňku Vaculíkovi.

Obsah

1.	Úvod	11
2.	Dědické právo dle Občanského zákoníku	13
2.1.	Definice pojmů	13
2.2.	Způsoby dědění.....	14
2.2.1.	Dědění na základě dědické smlouvy	15
2.2.2.	Dědění ze závěti	16
2.2.2.1.	Závěť pořízená soukromou listinou	19
2.2.2.2.	Závěť pořízená veřejnou listinou.....	20
2.2.2.3.	Závěť pořízená s úlevami	20
2.2.3.	Dědění ze zákona	20
2.2.4.	Dovětek a odkaz.....	25
2.3.	Průběh dědického řízení	26
2.3.1.	Zahájení dědického řízení.....	26
2.3.2.	Předběžné šetření	27
2.3.3.	Ověřování a zjišťování informací.....	28
2.3.4.	Vyrozumění dědiců.....	28
2.3.4.1.	Vyrozumění o dědickém právu a možnosti odmítnutí dědictví	29
2.3.4.2.	Vyrozumění o právu výhrady soupisu	29
2.3.5.	Konečné jednání.....	30
2.3.6.	Dodatečné projednání dědictví	31
3.	Dědění majetkových práv autorských dle autorského zákona	32
3.1.	Neocenitelnost majetkových práv autorských	34
3.1.1.	Dědická daň u majetkových práv autorských	35
3.1.2.	Daň z příjmu u výnosů z majetkových práv	36
3.2.	Nepřevoditelnost majetkových práv autorských	36

3.3.	Předměty dědictví spojené s autorskými díly	39
3.3.1.	Absolutní majetková práva autorská	39
3.3.2.	Pohledávky plynoucí zpráv autorských.....	41
3.3.3.	Hmotný substrát díla	42
3.4.	Specifika dědění majetkových práv autorských	43
4.	Konkrétní případy specifického dědění.....	45
4.1.	Dědictví JUDr. Bohumila Hrabala	45
4.2.	Dědictví Ladislava Mňačka	49
4.3.	Dědictví PhDr. Ladislava Fukse.....	51
4.4.	Dědictví Jaroslava Foglara	57
4.5.	Dědictví Hugo Haase	64
5.	Závěr.....	66

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Sdělení Okresního soudu v Nymburce ohledně dědictví po Dagmar Hrabalové

Příloha č. 2 – Potvrzení Obvodního soudu pro Prahu 5 ohledně dědiců Evy Mňáčkové

Příloha č. 3 – Usnesení Obvodního soudu pro Prahu 6 ohledně dědictví po Ladislavu Fuksovi

Příloha č. 4 – Závěť pro pana Jiřího Tušla

Příloha č. 5 – Usnesení Obvodního soudu pro Prahu 3 ohledně ustanovení správce dědictví po Jaroslavu Foglarovi

Příloha č. 6 – Sdělení Obvodního soudu pro Prahu 3 ohledně dědictví po Jaroslavu Foglarovi

Příloha č. 7 – Usnesení soudu v Mödlingu ohledně dědictví po Marii Marguerite Haasové

1. Úvod

Téma Dědění z hlediska autorského práva jsem se formou magisterské diplomové práce rozhodla zpracovat proto, že se v České republice stále více objevují komplikované případy dědických sporů týkajících se práv k dílům autorským, která nejsou stávajícími právními úpravami v dostatečné míře ošetřena.

Tato práce je rozdělena do dvou částí – první je zaměřena na výklad teorie týkající se problematiky dědění, druhá se zabývá rozбором konkrétních dědických sporů.

První část zkoumá a popisuje dědění dle nového občanského zákoníku a jeho relaci k dědění majetkových práv autorských (dle autorského zákona), přičemž pro lepší pochopení problematiky jsou uváděny praktické příklady demonstrující aplikaci teorie v běžném životě. Pro komplexnost je v práci uveden také detailní rozbor toho, jak probíhají v notářských řízeních dědická řízení, pokud jde o dědění ze zákona, z testamentu, ale i v případě, že neexistuje dědic, tedy že se jedná o odúmrť.

Obsahem mého bádání ve druhé části diplomové práce se stala analýza kauz týkajících se dědictví (zejména z hlediska majetkových autorských práv) po těchto osobnostech: Bohumil Hrabal, Ladislav Fuks, Ladislav Mňačko, Jaroslav Foglar a Hugo Haas.

Cílem této práce je předložit alespoň rámcovou komparaci teorie vycházející z příslušných zákonů s praxí dědění v rámci konkrétních dědických sporů týkajících se dědění majetkových práv autorských k autorským dílům.

Před deseti lety byla na naší fakultě¹ napsána práce na obdobné téma – bakalářskou práci s názvem Dědické řízení v autorském právu na Katedře produkce v roce 2010 napsal a obhájil Jan Topinka. Před zahájením svého výzkumu jsem tedy považovala za nutné položit si otázku, proč je po deseti letech práce na obdobné téma potřebná. Jan Topinka realizoval svou práci v době, kdy platil „starý“ Občanský zákoník, tj. Zákon č. 40/1964 Sb., který se nicméně v oblasti dědického práva v mnohém odlišuje od aktuálně platného

¹ Divadelní fakultě Akademie múzických umění v Praze

nového občanského zákoníku.² Kvůli tomu jsou mnohá tvrzení a principy popisované v jeho práci v současnosti neplatné. I když se téma Topinkovy práce zdá obdobné jako téma této práce, jejich obsahy se značně liší. Jan Topinka se ve své práci na rozdíl ode mne poměrně do hloubky zabývá nakládáním s autorskými právy v průběhu řízení o dědictví a postupu při získávání licence (ať už za autora života nebo v průběhu dědického řízení). Má práce se těmito tématům nevěnuje, na druhou stranu ale ve své druhé části přináší rozbor konkrétních dědických sporů.

Když jsem si zpracovávala rešerši dalších vysokoškolských odborných prací, nenalezla jsem žádnou, která by se zabývala analýzou konkrétních případů dědění majetkových práv autorských. Na právnických fakultách českých univerzit existuje bezpočet prací, které jsou vždy úzce zaměřeny na nějaký specifický aspekt spojený buď s dědictvím³, nebo s oblastí autorského práva⁴, který je vždy podrobně rozebrán do největších detailů a v různých kontextech. Některé z těchto prací mi při výzkumu posloužily jako pramen k pochopení určité problematiky.

Hlavní metodou výzkumu aplikovanou v první části práce byla analýza právních norem (zejména příslušných částí nového občanského zákoníku, autorského zákona, ale také dalších právních předpisů s dědickým právem a dědickým řízením souvisejících) a dosud vydané odborné literatury. Při zkoumání konkrétních kauz jsem jako hlavní zdroje využila usnesení soudů, dokumenty související s danými autory, jimiž disponuje DILIA⁵, korespondence se soudy zabývajících se zvolenými případy a relevantní tištěné či elektronické články.

² Nový občanský zákoník přinesl v oblasti dědění mj. tyto změny: rozšíření dědických skupin ze čtyř na šest, umožnění pořízení pro případ smrti formou dědické smlouvy, možnost ustanovení náhradníka, zavedení privilegované závěti nebo možnost stanovit podmínky, za nichž bude dědic dědit.

³ Jako např. Dědění ze závěti od Martina Pechy, Předpoklady nabytí dědictví od Jana Vocetky, Dispozice s dědictvím od Kateřiny Zálešákové aj.

⁴ Například Neocenitelnost a nepřevoditelnost autorských práv od Karolíny Vyhnálkové, Majetková práva autorská od Evy Kozlovské, Neoprávněné užití autorského díla od Pavla Dvořáka aj.

⁵ DILIA, z.s. je divadelní, literární, audiovizuální agentura. Hlavním předmětem její činnosti je kolektivní zajišťování ochrany autorských práv.

2. Dědické právo dle Občanského zákoníku

Ucelená úprava Dědického práva je obsažena ve třetí hlavě Zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů (dále jen Občanský zákoník) v § 1475 až § 1720.

2.1. Definice pojmů

Ve výše uvedených ustanoveních Občanského zákoníku jsou specifikovány důležité pojmy bezprostředně související s problematikou dědictví, kterými jsou: dědické právo, dědic, dědická nezpůsobilost, zůstavitel, pozůstalost atd.

Dědicem je ten, komu náleží dědické právo. Toto právo vzniká smrtí zůstavitele (viz níže). § 1475 uvádí, že „*dědické právo je právo na pozůstalost nebo na poměrný podíl z ní.*“ Pozůstalostí je míněno veškeré jmění zůstavitele vyjma práv a povinností, které jsou výlučně spjaty s jeho existencí (zejména práva osobnostní) a jeho smrtí tedy zanikají. Zůstavitelem je osoba, po které se dědí – tzn. osoba, po jejíž smrti přechází pozůstalost na dědice. Současně je ale zůstavitelem ten, kdo pořizuje závěť, odkaz nebo dovětek⁶ (více viz podkapitola 2.2.4. níže). Pozůstalost ve vztahu k dědici se nazývá dědictvím.

„Dědění je v českém právu chápáno jako přechod majetkových práv a povinností zemřelého (zůstavitele) na jeho právní nástupce (dědice) přímo ze zákona, a to již okamžikem smrti zůstavitele.“⁷

Dědicky nezpůsobilým je shledán ten, kdo se dopustil úmyslného trestného činu proti zůstaviteli, jeho manželu, dětem nebo rodičům anebo zavrženíhodného jednání proti projevu poslední vůle zůstavitelovy. Tímto jednáním je myšleno to, že daná osoba zůstavitele k projevu poslední vůle donutila, příp. tento projev zatajila, zfalšovala, zničila apod.

Z dědického práva podle zákonné dědické posloupnosti jsou vyloučeni:

⁶ Podle občanského zákoníku platného do r. 2013 se zůstavitelem stává fyzická osoba až v okamžiku svého úmrtí; žijící osoba, která pořídila závěť, byla označována jako tzv. pořizovatel závěti.

⁷ Co tvoří předmět dědictví? In: epravo.cz [online]. 14. 1. 2002 [cit. 20. 11. 2018]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/obcanske-pravo/co-tvori-predmet-dedictvi-15617.html?mail>

- manžel, vůči kterému bylo na zůstavitelův návrh zahájeno rozvodové řízení z důvodu dopuštění se domácího násilí na zůstaviteli,
- rodič, který byl zbaven rodičovské odpovědnosti, protože její výkon zneužíval nebo ji vlastní vinou závažným způsobem zanedbával.

2.2. Způsoby dědění

Občanský zákoník rozlišuje § 1476 v celkem tři způsoby (resp. důvody), na základě nichž se dědí, a sice dědění na základě dědické smlouvy, dědění ze závěti a dědění ze zákona. Důvod, pro který se dědic stává dědicem, se označuje pojmem dědický titul.⁸

Zmíněné tři důvody se vzájemně nevylučují, je totiž možné je kumulovat. Pokud například zůstavitel nepořídí závěť o veškerém svém majetku, dojde k souběhu dvou dědických titulů (zákonné a testamentární dědické posloupnosti). Ohledně majetku, o kterém zůstavitel závěť nepořídil, nastupuje dědění ze zákona.

U dědění podle každého z nich je však nutné pamatovat na tzv. nepominutelného dědice⁹. Tím jsou dle Občanského zákoníku děti zůstavitele. Nedědí-li, stávají se nepominutelnými dědici jejich potomci. Význam tohoto institutu se projevuje zejména u dědění ze závěti, protože právo nepominutelných dědiců de facto omezuje pořizovací svobodu zůstavitele. To znamená, že nepominutelní dědicové mají i přes závěť nárok na část zákonného dědického podílu, pokud nebyli platně vyděděni.¹⁰ Rozsah práva nepominutelných dědiců na jejich zákonný dědický podíl je stanoven takto: u nezletilých potomků se jedná o $\frac{3}{4}$ jejich zákonného dědického podílu, u zletilých pak o $\frac{1}{4}$ jejich

⁸ DLOUHÁ, Petra. Dědictví přehledně: Kdo dědí ze zákona, co s dluhy a jak dědictví odmítnout In: peníze.cz [online]. 24. 8. 2016 [cit. 10. 12. 2018]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/spotrebitel/315043-dedictvi-prehledne-kdo-dedi-ze-zakona-co-s-dluhy-a-jak-dedictvi-odmitnout>

⁹ Nepominutelný dědic nezíská svůj povinný díl pouze ve dvou případech: zřekne-li se ho nebo je-li vyděděn.

¹⁰ O vydědění více viz Občanský zákoník, § 1646-1649

zákonného dědického podílu. Pro lepší pochopení výpočtu těchto podílů uvádím příklad z praxe:

Zůstavitel má manželku a dva syny, přičemž jeden je v okamžiku zůstavitelovy smrti nezletilý a druhý zletilý. Dle zákonné dědické posloupnosti by měla manželce náležet 1/3 pozůstalosti a každému ze synů také vždy po 1/3 pozůstalosti. Rozsah nároku synů, nepominutelných dědiců, bude tedy tento: nezletilý syn musí získat alespoň 1/4 z pozůstalosti a zletilý syn alespoň 1/12.

2.2.1. Dědění na základě dědické smlouvy

Do roku 2013 existovaly pouze dva způsoby dědění: ze závěti a ze zákona. Nový občanský zákoník umožňuje kromě těchto dvou ještě způsob třetí, a sice dědění na základě dědické smlouvy. Ta musí být uzavřena ve formě veřejné listiny, tedy notářského zápisu.

V dědické smlouvě stojí na jedné straně zůstavitel, který ustavuje druhou smluvní stranu nebo třetí osobu dědicem své pozůstalosti a druhá strana toto ustavení přijímá.¹¹ Touto smlouvou je možné povolat nejen dědice, ale i odkazovníka (více viz kapitola 2.2.4. níže). Dědická smlouva je tedy dvoustranný právní akt, a proto ji nelze (na rozdíl od závěti) jednostranně zrušit.

Uzavřít ji může pouze zletilý a plně svéprávný zůstavitel (má-li omezenou svéprávnost, je možné ji uzavřít pouze se souhlasem opatrovníka). Uzavřená dědická smlouva nijak neomezuje zůstavitele v nakládání s majetkem za jeho života, tzn., že může svůj majetek za života úplatně či bezúplatně převést dle svého uvážení i na jinou osobu než smluvního dědice.¹² Pokud by ale zůstavitel uzavřel takovou smlouvu o převodu majetku, která by byla neslučitelná s účinky dědické smlouvy, může se smluvní dědic dovolávat neúčinnosti tohoto právního jednání.

¹¹ Dědická smlouva umožňuje ale i to, že zůstavitelem určený dědic naopak uvede, že se dědictví, na které by měl podle zákona nárok, zříká. Zřeknutí se dědictví ještě za života zůstavitele je jistou alternativou k odmítnutí nebo vzdání se dědictví v dědickém řízení po jeho smrti.

¹² Dědická smlouva. In: Notářská komora České republiky [online]. [cit. 11. 12. 2018]. Dostupné z: <https://www.nkcr.cz/sluzby/dedicke-pravo/dedicka-smlouva>

„Dědickou smlouvou nelze pořídit o celé pozůstalosti. Čtvrtina pozůstalosti musí zůstat volná, aby o ní zůstavitel mohl pořídit podle své zvlášť projevené vůle. Chce-li zůstavitel zanechat smluvnímu dědici i tuto čtvrtinu, může tak učinit závětí.“¹³

Jak se v praxi liší dědická smlouva od závěti? Dědická smlouva se uzavírá dobrovolně na základě svobodné vůle obou stran – dává tudíž podstatně širší možnosti než závěť. Vychází z principu smluvní volnosti, je možné si v ní tedy sjednat cokoli, co není v rozporu se zákonem. Zůstavitel v ní mj. může dědici klást podmínky k tomu, aby dědictví nabyl. Těmito podmínkami může být např. dostudování dědiců, dosažení určitého věku dědiců, či splnění dalších podmínek, kterými může být i třeba postarání se o domácí mazlíčky zůstavitele). Na druhé straně ale dědická smlouva dává dědici větší jistotu – jak již bylo řečeno výše, může být tato smlouva zrušena (případně i jen nějak pozměněna či doplněna) pouze se souhlasem obou stran.¹⁴

Když si v dědickém řízení bude „konkurovat“ smluvní dědic (který má dědit na základě dědické smlouvy) a dědic, který byl určený závětí, dostane přednost dědic smluvní, dědická smlouva má větší právní sílu než závěť.¹⁵

2.2.2. Dědění ze závěti

Závěť je v Občanském zákoníku definována jako „*odvolatelný projev¹⁶ vůle, kterým zůstavitel pro případ své smrti osobně zůstavuje jedné či více osobám alespoň podíl na pozůstalosti, případně i odkaz*“ (více o odkazu viz podkapitola 2.2.4. níže). Jedná se tedy o jednostranné právní jednání, na jehož základě mají okamžikem smrti zůstavitele přejít na určité osoby jeho práva

¹³ Občanský zákoník, § 1585

¹⁴ BUREŠ, Michal. O dědictví III: Co je dědická smlouva? Jaké jsou její výhody? In: Finance.cz [online]. 10. 11. 2017 [cit. 30. 12. 2018]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/499555-dedicka-smlouva/>

¹⁵ DLOUHÁ, Petra. Víc než závěť. Dědická smlouva dává dědicům jistotu. Porádíme, jak na ni. In: Peníze.cz [online]. 14. 9. 2016 [cit. 30. 12. 2018]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/spotrebitel/315643-vic-nez-zavet-dedicka-smlouva-dava-dedicum-jistotu-poradime-jak-na-ni>

¹⁶ Pojem „odvolatelný projev vůle“ znamená, že obsah je možné změnit či pořízenou závěť odvolat.

a hmotný i nehmotný majetek, vč. závazků a také peněžní prostředky zůstavitele. Označení dědice v závěti musí být natolik určité, aby tato osoba byla nezaměnitelná.¹⁷

V závěti může zůstavitel odkázat jedné či více osobám celou pozůstalost nebo podíl na ní.¹⁸ Pokud zůstavitel sepíše platnou závěť a pořídí v ní o své celé pozůstalosti, nedojde k dědění ze zákona (závěť má totiž před děděním ze zákona přednost)¹⁹.

Předchozí právní úpravy striktně stanovovaly jako podmínku platnosti závěti uvedení dne, měsíce a roku, kdy byla podepsána. Občanský zákoník platný od 1. 1. 2014 uvedení data nevyžaduje a takováto závěť tedy není automaticky neplatná. Závěť je neplatná v případě, kdy je vedle sebe více vzájemně si odporujících závětí téhož zůstavitele, u nichž není možné určit, která byla pořizená dříve a která později. Pominutí nepominutelného dědice v závěti již nezpůsobuje její neplatnost, pouze zakládá právo nepominutelného dědice požadovat vyplacení peněžní částky rovnající se jeho povinnému dílu.²⁰

Pokud se dodatečně nalezne závěť, dědictví se znovu otevírá a musí být znovu vypořádáno. Tímto aktem je současně zrušeno předchozí vypořádání dědictví. Pokud daný dědic majetek už například prodal, nevypořádává dané (již proběhlé) dědictví ten, kdo majetek koupil (není tedy nijak zpochybněno jeho vlastnické právo), ale dědic, který musí odevzdat do dědictví tu peněžní částku, jež prodejem získal.²¹

Stejně jako u dědické smlouvy, i v závěti je možné stanovit podmínky, za jejichž splnění dědic pozůstalost dostane. S tím souvisí to, že je samozřejmě možné v závěti specifikovat, co se s dědictvím stane, pokud určenou podmínku

¹⁷ FIALA, Roman, DRÁPAL, Ljubomír, a kol. Občanský zákoník IV. Dědické právo (§ 1475-1720): Komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-570-1, s. 95

¹⁸ Tamtéž, s. 79.

¹⁹ Závěť. In: Notářská komora České republiky [online]. [cit. 11. 12. 2018]. Dostupné z: <https://www.nkcr.cz/sluzby/dedicke-pravo/zavet>

²⁰ Právo na povinný díl a nepominutelný dědic. In: Nový občanský zákoník [online]. [cit. 28. 12. 2018]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/index.php/dedicke-pravo/konkretni-zmeny/pravo-na-povinny-dil-a-nepominutelny-dedic>

²¹ JUDr. František Vyskočil, přednáška, Praha 12. 4. 2016

dědic nesplní. Tyto podmínky mohou být dvojího druhu: odkládací a rozvazovací. Odkládací podmínka znamená, že osoba, jejíž dědické právo je touto podmínkou podmíněno, se stane dědicem až tehdy, když je splněna.²² Může jít například o podmínky, že osoba bude dědit až poté, co získá vysokoškolský titul, až dosáhne určitého věku nebo bude po dobu pěti let od smrti zůstavitele stabilně zaměstnán). Princip rozvazovací podmínky je přesně opačný. Pokud je dědění vázáno na rozvazovací podmínku, stane se daná osoba dědicem ihned, avšak dojde-li ke splnění této podmínky, dědické právo se dodatečně ztratí a dědictví připadne někomu jinému. Tzn., že u těchto podmínek může daná osoba získat právo na dědictví jen na určitou dobu.²³ Závěť tedy může ukládat například takové rozvazovací podmínky: že dědic nabývá dědictví jen do doby, než se zůstavitelův syn ožení,²⁴ dokud se nenarodí zůstavitelův vnuk, anebo než nastoupí do prvního zaměstnání. Splněním odkládací podmínky následný dědic dědictví nabude, splněním rozvazovací podmínky přední dědic naopak pozůstalost pozbude a získá ji následný dědic.²⁵ Kromě toho může zůstavitel uložit dědici nějakou další specifickou povinnost ve formě příkazu (postarat se o nemocné příbuzné, opravit nemovitost, o kterou se jedná aj.). Splnění těchto příkazů (podmínek) má pak za následek nástup dědického práva.

Podmínky a příkazy musí být reálné, srozumitelné a realizovatelné (splnitelné). Nesmí směřovat ke zřejmému obtěžování dědice (např. aby každý den nosil květiny na hrob zůstavitele) a nesmí být v rozporu s dobrými mravy. Dědici není možné třeba v podmínce nařizovat, aby uzavřel sňatek nebo se rozvedl, případně aby v manželském svazku setrval. Nesplňují-li podmínky a příkazy určené v závěti výše uvedené náležitosti, jsou považovány za neplatné a nebude k nim při dědickém řízení nijak přihlíženo.

²² LASÁKOVÁ, Dana. Právní podmínky. In: Mgr. Dana Lasáková [online]. [cit. 28. 12. 2019]. Dostupné z: <http://www.lasakova.cz/zajimavosti-pravni-podminky.php>

²³ ŠUSTER, Matěj. Druhy vedlejších doložek v závěti. In: Peníze.cz [online]. 18. 7. 2008 [cit. 28. 12. 2019]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/spotrebitel/43274-druhy-vedlejsich-dolozek-v-zaveti>

²⁴ V době sepsání závěti samozřejmě nemusí být jisté, zda syn vůbec do manželství vstoupí, popřípadě kdy se tak stane.

²⁵ ŠEŠINA, Martin, MUZIKÁŘ Ladislav a DOBIÁŠ, Petr. Dědické právo: kompletní pohled na dědění z hlediska hmotněprávního, procesního a mezinárodního: praktická příručka. Praha: Leges, 2019. ISBN 978--80-7502-345-2. s. 28

Nabízí se otázka, kdo zajistí, příp. dohlíží na to, aby podmínky, příkazy a přání zůstavitele obsažené v závěti byly skutečně vyplněny a také to, co se stane, pokud splněny nejsou. „*Neexistuje žádná judikatura, která by určovala, kdo splnění podmínek kontroluje ani co se stane v případě, že podmínky nejsou splněny.*“²⁶ To znamená, že stát, soud ani notář splnění podmínek nedozoruje. Pokud chce mít zůstavitel jistotu, že bude jeho vůle respektována, měl by dohledem nad výkonem své závěti (a tedy i nad splněním podmínek v ní stanovených) pověřit osobu, které důvěřuje, tzv. vykonavatele závěti. S tímto pověřením musí daná osoba souhlasit.²⁷ Zájem nad kontrolou splnění či nesplnění podmínek v závěti však mají zejména zákonní či následní dědicové. V případě, že už bylo ukončeno dědické řízení a někteří dědicové dospějí k názoru, že podmínky plynoucí ze závěti nejsou splněny, mohou podat žalobu a celá věc by se pak řešila v rámci sporného soudního řízení. Dědické řízení se kvůli tomu znovu neotvírá, protože jakmile bylo jednou pravomocně skončeno, nedá se do něj už takto zasahovat.²⁸

Závěť má předepsanou povinnou písemnou formu s výjimkou případů, kdy je pořízena s úlevami. V současném českém právu rozlišujeme tři základní způsoby pořízení závěti: soukromou listinou, veřejnou listinou a pořízení s úlevami.

2.2.2.1. Závěť pořízená soukromou listinou

Závěti pořizované ve formě soukromé listiny můžeme dále dělit na holografické a alografické.

Holografická závěť je závěť sepsaná vlastní rukou a současně s vlastním podpisem zůstavitele. Tento typ závěti je možné pořídit beze svědků.

Alografická závěť není sepsána vlastní rukou zůstavitele, ale obsahuje jeho vlastnoruční podpis. Tato závěť musí být zůstavitelem podepsána za současné přítomnosti dvou svědků, před nimiž prohlásí, že daná listina je projevem jeho poslední vůle.

²⁶ JUDr. Ivana Beránková, osobní setkání – rozhovor, Praha 16. 10. 2019

²⁷ KOVÁŘOVÁ, Daniela. 7. Čím lze podmínit dědictví. In: Česká advokátní komora [online]. 29. 8. 2016 [cit. 24. 10. 2019]. Dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=16331>

²⁸ JUDr. Ivana Beránková, osobní setkání – rozhovor, Praha 16. 10. 2019

U osob nevidomých a osob se smyslovým postižením se vyžaduje přítomnost tří svědků a použití zvláštního způsobu dorozumívání, kterým je obsah listiny tlumočen (více viz § 1535 a § 1536).

2.2.2.2. Závěť pořízená veřejnou listinou

Závěť pořízená ve formě veřejné listiny (notářského zápisu) je vždy uložena ve sbírce notářských zápisů u notáře, který ji sepsal. Ten je povinen se přesvědčit o tom, že zůstavitel činí poslední vůli s rozvahou, vážně a bez donucení.

2.2.2.3. Závěť pořízená s úlevami

Občanský zákoník umožňuje za mimořádných okolností²⁹ učinit závěť ústně před třemi současně přítomnými svědky. V případě, že tito svědci nepořídí o zůstavitelově poslední vůli záznam, následuje soudní protokol o výslechu svědků. Platnost závěti pořízené s úlevami je časově omezena (více viz § 1549).

Tento typ závěti může být pořízen za přítomnosti dvou svědků před starostou obce, na jejímž území se zůstavitel nalézá, před velitelem plavidla nebo letadla nebo před velitelem vojenské jednotky ČR (příp. jiným vojákem hodnosti důstojníka a vyšší).³⁰

2.2.3. Dědění ze zákona

K dědění se zákona se přistupuje v případě, že nedošlo k dědění na základě dědické smlouvy ani na základě závěti (tj. že zemřelý nezanechal závěť ani nebyla sepsána dědická smlouva). V těchto případech je tedy uplatněna tzv. zákonná dědická posloupnost, v rámci níž jsou dědicové rozděleni do šesti dědických tříd.³¹ K dědění dědiců v následující dědické třídě je vždy přistoupeno

²⁹ Za mimořádné události jsou podle § 1542 pokládány události, v nichž je zůstavitel v patrném a bezprostředním ohrožení života nebo události, jejichž následkem není možné rozumně požadovat po zůstaviteli pořízení závěti v písemné formě.

³⁰ Pouze v případech, kdy se jedná o poslední pořízení vojáků nebo osob, jež podléhají ozbrojeným silám. O institutu vojenského testamentu více viz [Článek Návrat vojenského testamentu od Pavla Saláka, jr. na webu časopisu Právník](#)

³¹ Občanský zákoník platný od r. 2014 je oproti tomu platnému do této doby podstatně rozšířen okruh osob, které se mohou stát dědici ze zákona (o další dvě dědické třídy, dříve byly pouze čtyři a označovaly se pojmem „skupina“). Tato změna legislativy preferuje, aby majetek zůstal pokud možno v okruhu zůstavitelových nejbližších; stát se tak může stát dědicem pouze ve velmi výjimečných případech.

až v okamžiku, kdy není možné, aby dědili dědici z třídy, respektive tříd, předchozí(ch).

V první dědické třídě dědí děti a manžel zůstavitele, přičemž každý z nich stejným dílem. Pokud některé ze zůstavitelových dětí nedědí, nabývají jeho dědický podíl stejným dílem jeho potomci. Nedědí-li ani tyto děti, dědí stejným dílem jejich potomci.

Praktický příklad: Zůstavitel měl tři děti, z nichž jedno zemřelo dříve než on a mělo tři potomky (vnuky zůstavitele). Pozůstalost se rozdělí na čtyři stejné díly: $\frac{1}{4}$ získá manželka zůstavitele, $\frac{1}{4}$ jedno dítě zůstavitele, $\frac{1}{4}$ druhé dítě zůstavitele a $\frac{1}{4}$ se rozdělí mezi tři vnuky zůstavitele (potomky po jeho třetím, již zemřelém, dítěti). Každý vnuk tedy dostane $\frac{1}{12}$ pozůstalosti.

Pro komplexní objasnění dědění po zemřelém manželovi je třeba zmínit způsob vypořádání společného jmění manželů (dále jen „SJM“). Vypořádáním SJM se rozumí stanovení toho, jaká část SJM připadne pozůstalému manželovi s tím, že zbylá část je pak postoupena do dědického řízení (resp. do řízení o pozůstalosti) k rozdělení mezi dědice. Je nutné si ovšem uvědomit, že i pozůstalý manžel může být dědicem, tzn., že může nabýt majetek po zemřelém jednak z titulu vypořádání SJM (nabude polovinu majetku a dluhů patřících do SJM) a jednak jako dědic v rámci dědického řízení (zde se dělí druhá polovina majetku a dluhů zůstavitele mezi dědice).³² Není-li zanechána závěť ani sepsána dědická smlouva, přistoupí se v dědickém řízení k dědění druhé poloviny majetku a dluhů zůstavitele ze zákona. Pokud má zůstavitel děti, je rozdělena ta část majetku a dluhů, která tvoří dědictví, rovným dílem mezi ně a pozůstalého manžela (viz ustanovení o dědění v první dědické třídě výše). Například má-li zůstavitel dvě děti, dělí se dědictví na tři hodnotově stejné části (jedna pro manžela a jedna pro každé z dětí), avšak z poloviny SJM.

Je-li zůstavitel bezdětný, automaticky se manžel „propadá“ do druhé dědické třídy, ve které dědí spolu se zůstavitelovými rodiči a také s těmi osobami, které žily se zůstavitelem ve společné domácnosti déle než jeden rok nebo s ním byly ve vyživovacím vztahu. Tato třída jako jediná porušuje pokrevní

³² TOMANOVÁ, Veronika. Vypořádání společného jmění manželů aneb dokud nás smrt nerozdělí In: epravo.cz [online]. 4. 7. 2016 [cit. 3. 1. 2019]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/vyporadani-spolecneho-jmeni-manzelu-aneb-dokud-nas-smrt-nerozdeli-102079.html>

linii dědění; jedná se zde zejména o případy registrovaného partnerství a lidí žijících spolu, i když nejsou sezdáni. Dědici druhé třídy dědí rovným dílem s podmínkou, že manžel dostane vždy minimálně polovinu pozůstalosti.

Praktický příklad: Zůstavitel zemřel, zůstala po něm manželka a oba rodiče. Manželka dostane 1/2 pozůstalosti a rodiče si mezi sebe rozdělí rovným dílem také 1/2 pozůstalosti (každý z nich tedy získá 1/4). Kdyby se zůstavitelem žila ve společné domácnosti déle než 1 rok ještě nějaká osoba, dědilo by se takto: 1/2 manželka a druhá polovina by se rovným dílem rozdělila mezi matku zůstavitele, otce zůstavitele a člena společné domácnosti (na každého z nich by připadla tedy 1/6 pozůstalosti).

Pokud nedědí ani manžel ani žádný z rodičů, dochází k dědění ve třetí dědické třídě. Zde dědí stejným dílem sourozenci zůstavitele a osoby, které se zůstavitelem žily po dobu alespoň jednoho roku ve společné domácnosti nebo byly na zůstavitele odkázány výživou. Nedědí-li některý ze sourozenců zůstavitele, dědí namísto něj jeho děti (tedy synovci a neteře zůstavitele) – opět stejným dílem.

Praktický příklad: Zůstavitel měl sestru a bratra, přičemž bratr zemřel a zanechal po sobě dvě děti. Zůstavitel žil ve společné domácnosti se svou přítelkyní. V tomto případě získá 1/3 sestra zůstavitele, 1/3 členka společné domácnosti a o 1/3, která měla náleženť zesnulému bratrovi zůstavitele, se rovným dílem podělí jeho děti (každé tedy dostane 1/6 pozůstalosti).

Nedědí-li žádný dědic ve třetí třídě, dědí v rámci čtvrté dědické třídy stejným dílem zůstavitelovi prarodiče, tzn., že na každého z nich připadne 1/4 dědictví. K této situaci nedochází často, obvykle připadá v úvahu v případě, kdy zemře zůstavitel mladšího věku, který žije sám, a současně je bez sourozenců a rodičů. Jsou-li všichni zůstavitelovi prarodiče mrtví, nepřechází z logiky věci dědění na jejich děti (rodiče zůstavitele totiž dědí v druhé třídě, strýcové a tety v rámci šesté třídy), ale nastoupí dědicové ze třídy páté. Pokud žije například jen jeden z prarodičů, zdědí celou pozůstalost sám. Jinak řečeno

jde o to, že si žijící prarodiče rozdělí mezi sebe pozůstalost rovným dílem³³, vyjma případu z přechozí věty.

Praktický příklad: Zůstavitel měl oba prarodiče ze strany otce a babičku ze strany matky. Každý z těchto lidí dostane stejný díl: 1/3 jeho babička ze strany matky, 1/3 jeho babička ze strany otce a 1/3 jeho dědeček ze strany otce.

Pokud nedědí žádný z dědiců čtvrté dědické třídy, dědí v páté dědické třídě prarodiče rodičů zůstavitele, přičemž prarodičům jeho matky připadne jedna polovina a prarodičům jeho otce druhá polovina dědictví. O polovinu, která na ně připadá, se obě dvojice prarodičů dělí rovným dílem, každá dvojice tedy získá čtvrtinu a každý jednotlivec osminu pozůstalosti. Pokud některý z dvojice nedědí, přiroste jeho podíl druhému z dvojice. Nežije-li pradědeček ani prababička ze strany babičky zůstavitele, dostanou jejich čtvrtinu praparodiče zůstavitele z dědečkovy strany. Pokud nemá zůstavitel ani jednoho praparodiče z otcovy strany, získají praparodiče z matčiny strany celou jejich polovinu. Toto dědění obvykle připadá v úvahu jen výjimečně.³⁴

Nedědí-li nikdo z páté dědické třídy, dědí v šesté třídě děti dětí sourozenců zůstavitele – jeho praneteře a prasynovci (tj. potomci zůstavitelových neteří a synovců) a děti prarodičů zůstavitele – jeho strýcové a tety, každý stejným dílem.

Zároveň zde opět můžeme nalézt princip, kdy v případě, že nedědí daný dědic, přechází jeho dědický nárok na jeho děti: „Nedědí-li některé z dětí prarodičů zůstavitele, dědí jeho děti.“³⁵

Praktický příklad: Po smrti zůstavitele žili z jeho příbuzných pouze dvě praneteře, jeden prasynovec, jedna teta (dcera prarodiče zůstavitele ze strany matky) a syn jeho strýce (strýce, který byl synem prarodiče zůstavitele ze strany otce). Každý z těchto pěti dědiců získá 1/5 pozůstalosti.

³³ KOVÁŘOVÁ, Daniela. Dědické právo podle nového občanského zákoníku: praktická příručka 1. vyd. Praha: Leges, 2015. ISBN 978-80-7502-097-0. s. 66

³⁴ Dědické právo: Zákonná posloupnost dědiců In: Notářská komora České republiky [online]. [cit. 8. 4. 2019]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/vasi-notari/detail/239_330-dedicke-pravo-zakonna-posloupnost-dedicu

³⁵ Občanský zákoník, § 1641

*„Nelze vyloučit, že jeden z dědiců bude se zůstavitelem příbuzný z více stran. V případě několikerého příbuzenství platí všechna dědická práva, které jím získal.“*³⁶ U dědění ze zákona je podstatným prvkem ovlivňujícím posloupnost dědění možnost odmítnutí dědictví. Odmítnutí dědictví je právo, které vznikne dědici po smrti zůstavitele.³⁷ ³⁸ Podle § 1504 Občanského zákoníku může dědic odmítnout pouze celé dědictví, nikoliv jen jeho část. Pokud dědic odmítne dědictví, hledí se na něj, jako by dědictví nikdy nenabyl³⁹ a na jeho místo nastupují další osoby předpokládané zákonem.⁴⁰ ⁴¹ V případě dědění ze zákona tedy dojde k tomu, že pokud dědic v jedné skupině dědictví odmítl, nastoupí dědic v téže skupině nebo dědic ze skupiny následující. Pokud například odmítne dědictví syn zůstavitele (jakožto zákonný dědic v první třídě), nastupuje jeho potomek, tj. vnuk zůstavitele. De facto by se dalo říct, že na dědice, který odmítne dědictví, se pohlíží, jako kdyby byl mrtvý, a tudíž po jeho odmítnutí nastupuje ten dědic, který by dědil v případě, že by odmítnuvší zemřel.⁴²

Pokud v žádné z výše jmenovaných skupin nikdo nedědí, tedy pokud všichni dědicové ze zákona dědictví odmítli a nebyla-li uzavřena dědická smlouva či pořízen testament, připadá dědictví státu, na který se hledí, jako by byl zákonný dědic. Tento případ se nazývá odúmrtí.⁴³ Stát dědictví odmítnout nemůže.⁴⁴

³⁶ Dědické právo: Zákonná posloupnost dědiců In: Notářská komora České republiky [online]. [cit. 7. 1. 2019]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/vasi-notari/detail/239_330-dedicke-pravo-zakonna-posloupnost-dedicu

³⁷ Dědici určenému dědickou smlouvou toto právo vznikne pouze v případě, že to tato smlouva nevylučuje.

³⁸ Občanský zákoník, § 1485

³⁹ Občanský zákoník, § 1486

⁴⁰ Dědické právo: Zákonná posloupnost dědiců In: Notářská komora České republiky [online]. [cit. 7. 1. 2019]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/vasi-notari/detail/239_330-dedicke-pravo-zakonna-posloupnost-dedicu

⁴¹ Osobou určenou zákonem, která nastupuje ve chvíli, kdy závětní dědic odmítl dědictví a kdy současně jeho dědický podíl nepřirostl ostatním závětním dědicům dle § 1504 Občanského zákoníku, jsou zákonní dědicové dle dědické posloupnosti.

⁴² JUDr. Ivana Beránková, osobní setkání – rozhovor, Praha 16. 10. 2019

⁴³ Více o odúmrti viz § 1634

⁴⁴ Dědické právo: Zákonná posloupnost dědiců In: Notářská komora České republiky [online]. [cit. 7. 1. 2019]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/vasi-notari/detail/239_330-dedicke-pravo-zakonna-posloupnost-dedicu

Dědění ze zákona může nastat i v případě, že existuje platná závěť zůstavitele, pokud tato závěť nepostihuje veškerou pozůstalost. Dojde tedy ke kombinaci těchto dvou dědických titulů, a to tím způsobem, že majetek, který v závěti není nikomu přiřčen, dědí dědici určení zákonem.⁴⁵ Přitom není vyloučeno, aby jedna osoba dědila jak na základě závěti, tak na základě zákona.⁴⁶

2.2.4. Dovětek a odkaz

Dovětek patří (stejně jako závěť a dědická smlouva) mezi tzv. pořízení pro případ smrti a je odvolatelným projevem vůle zůstavitele. Dovětkem se na rozdíl od dědické smlouvy a závěti neustanovuje dědic, ale zůstavitel jím činí jiná opatření. Může jím nařídit odkaz, omezit dědice nebo odkazovníka podmínkou⁴⁷ nebo doložením času, případně jim uložit příkaz.⁴⁸

Na tomto místě je třeba definovat pojmy odkaz a odkazovník. Odkaz je výjimkou z pravidla, které uplatňuje princip univerzálního dědického nástupnictví, tj. že dědic nastupuje nejen do zůstavitelových práv, ale i do povinností. Právo na odkaz uplatňuje odkazovník vůči dědici napřímo – bez zásahu soudu. Odkazem se odkazovníku zřizuje pohledávka na vydání určité věci (příp. více věcí)⁴⁹ nebo na zřízení určitého práva.⁵⁰ Odkazovníkem je osoba, které přísluší právo z odkazu. Vzhledem k tomu, že není dědicem, není povinen k úhradě dluhů zůstavitele.

⁴⁵ TOPINKA, Jan. Dědické řízení v autorském právu. Praha, 2010. Bakalářská práce. Akademie múzických umění v Praze, Divadelní fakulta. s. 16-17

⁴⁶ Zákonná posloupnost dědění. In: Právní linka [online]. [cit. 6. 12. 2018]. Dostupné z: <https://www.pravnilinka.cz/bezplatna-pravni-poradna-zdarma/zakonna-posloupnost-dedeni.html>

⁴⁷ O podmínkách více viz podkapitoly 2.2.1. a 2.2.2. výše

⁴⁸ Občanský zákoník, § 1498

⁴⁹ Odkazem je zpravidla věc, která patří zůstaviteli, avšak zůstavitel může jako odkaz určit i věc, která je ve vlastnictví jiné osoby (dědice nebo odkazovníka). Zůstavitel může svému dědici formou příkazu uložit, aby odkazovníkovi dal nějakou věc, kterou má dědic ve svém vlastnictví. V tomto případě má dědic na výběr, zda dědictví přijmout a podřídit se příkazu vydáním dané věci odkazovníku, nebo zda dědictví odmítnout a svou věc si ponechat.

⁵⁰ Odkaz. In: Nový občanský zákoník [online]. [cit. 9. 1. 2019]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/index.php/dedicke-pravo/konkretni-zmeny/odkaz>

2.3. Průběh dědického řízení

Účelem dědického řízení je zejména rozhodnutí o právních nástupcích, tj. dědicích zůstavitele. Dědické řízení je na rozdíl od ostatních občanskoprávních řízení neveřejné.⁵¹

Během dědického řízení se vypořádává nejen majetek, ale i dluhy zůstavitele. Je ale podstatné si uvědomit, že usnesení, k němuž v rámci dědického řízení dojde, není pro věřitele nijak závazné, není pro ně tzv. exekučním titulem.⁵² Ukáže-li se, že zůstavitel nevlastnil nic nebo jen majetek nepatrné hodnoty, je řízení zastaveno.⁵³ V takovém případě se vůbec nezjišťuje okruh dědiců. Majetek nepatrné hodnoty získá vypravitel pohřbu, aby jej použil na úhradu nákladů s pohřbem spojených. Vypravitel však v tomto případě není dědicem, a tudíž případným věřitelům nic nedluží.⁵⁴

Následující kapitola nastíní průběh dědického řízení od jeho zahájení až po závěrečné usnesení soudu.

2.3.1. Zahájení dědického řízení

Smrt fyzické osoby obvykle konstatuje lékař, který má povinnost tuto skutečnost oznámit (prostřednictvím odeslání listu o prohlídce zemřelého) matričnímu úřadu, v jehož správním obvodu daná fyzická osoba zesnula.⁵⁵ Tento úřad musí nejpozději do 30 dnů od úmrtí vystavit úmrtní list a informovat o smrti soud, který pověří vedením dědického řízení některého notáře. Notář musí být

⁵¹ Dědické řízení. In: Wikipedia.cz [online]. [cit. 9. 1. 2019]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/D%C4%9Bdick%C3%A9_%C5%99%C3%ADzen%C3%AD

⁵² Exekuční titul je rozhodnutí nebo jiná listina sloužící jako podklad pro exekuci, pokud není dobrovolně splněna povinnost v něm obsažená. Může ho vydat pouze orgán, který je k tomu oprávněný.

⁵³ Více viz § 153 a § 154 Zákona č. 292/2013 Sb. o zvláštních řízeních soudních

⁵⁴ JUDr. Ivana Beránková, osobní setkání – rozhovor, Praha 16. 10. 2019

⁵⁵ Matriční úřad je úřad, který vede matriku. Matričními úřady jsou obecní úřady, v hlavním městě Praze úřady městských částí, v územně členěných statutárních městech úřady městských obvodů nebo úřady městských částí a pro území vojenských újezdů újezdní úřady, které určí a jejich správní obvody vymezí Ministerstvo vnitra prováděcím právním předpisem. Seznam matričních úřadů je uveden v příloze č. 1 vyhlášky č. 207/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, kterou se provádí zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Více viz <https://www.mvcr.cz/clanek/matriky-co-je-matricni-urad.aspx>

přidělen jedině soudem,⁵⁶ a to podle předem stanoveného rozvrhu – z důvodu, aby řízení nikomu nestraniilo a proběhlo objektivně.⁵⁷

Řízení o dědictví musí příslušný notář zahájit ex offo, tzn. z úřední povinnosti. Dědické řízení je také možné zahájit na návrh účastníků – tento případ obvykle nastává, pokud si navrhovatel činí nárok na pozůstalost jako dědic nebo u dodatečných řízení. K dodatečnému projednání se přistupuje, pokud se objeví nové aktivum (popřípadě i pasivum) pozůstalosti. Objeví-li se pouze pasivum, dědictví se znovu neprojednává.⁵⁸

2.3.2. Předběžné šetření

K předběžnému šetření je notářem předvolána (písemným vyrozuměním) osoba, která je seznámená s rodinnými a majetkovými poměry zemřelého. Obvykle je touto osobou vypravitel pohřbu.⁵⁹ Není nutné, aby se k předběžnému šetření dostavili všichni dědicové; stačí přítomnost pouze jednoho z nich.

Účelem tohoto šetření je zjistit okruh dědiců a rozsah majetku zesnulého (zjištění aktiv a pasiv dědictví). Předvolané osobě jsou kladeny otázky týkající se rodinných poměrů zemřelého (aby notář zjistil, kdo by připadal v úvahu jako jeho dědic), jeho majetkových poměrů a také toho, zda mu není známo, zanechal-li zůstavitel závěť nebo listinu o vydědění.⁶⁰

S předvolanou osobou notář sepíše protokol o předběžném šetření, v němž jsou uvedeny všechny údaje o zesnulém (včetně rodinného stavu,

⁵⁶ Dědické řízení je jediným případem, kdy si pro notářskou službu není možné notáře vybrat.

⁵⁷ DLOUHÁ, Petra. Dědické řízení krok za krokem. A kalkulačka odměny notáře. In: Peníze.cz [online]. 29. 9. 2016 [cit. 9. 1. 2019]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/spotrebitel/316106-dedicke-rizeni-krok-za-krokem-a-kalkulacka-odmeny-notare>

⁵⁸ ŠEŠINA, Martin, MUZIKÁŘ Ladislav a DOBIÁŠ, Petr. Dědické právo: kompletní pohled na dědění z hlediska hmotněprávního, procesního a mezinárodního: praktická příručka. Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-345-2. s. 396

⁵⁹ O tom, kdo vypravil pohřeb, informuje soud příslušná matrika společně se zasláním úmrtního listu.

⁶⁰ Průběh řízení o dědictví. In: JUDr. Ivan Houdek [online]. [cit. 10. 1. 2019]. Dostupné z: <http://www.notar-houdek.cz/dedictvi3.htm>

případně počtu uzavřených sňatků, dále údaje o potenciálních dědicích, zejména dětech, manželovi, rodičích, spolu žijících osobách, sourozencích apod.).⁶¹

2.3.3. Ověřování a zjišťování informací

Po skončení předběžného šetření nastává v dědickém řízení fáze, během níž si notář ověřuje, příp. upřesňuje informace zjištěné od osoby k předběžnému šetření povolane.

Kromě toho ale musí notář v této fázi zjišťovat i další skutečnosti. „V evidenci právních jednání pro případ smrti prověří, jestli zemřelý člověk sepsal závěť (případně dovětek), dědickou smlouvu nebo listinu o vydědění u některého z notářů nebo takový dokument u některého notáře uložil.“⁶² Dále zjišťuje (nebo ověřuje) okruh dědiců. To může učinit prostřednictvím centrální evidence obyvatel. Ke zjištění okruhu majetku si notář může vyžádat veškeré potřebné listiny z katastru nemovitostí, z evidence listin o manželském majetkovém režimu, dále poskytnutí potřebných informací od bank, pojišťoven a dalších relevantních úřadů a institucí.

K tomu je důležité podotknout, že pokud notář vyzve jakoukoli osobu (vč. samotných dědiců) ke sdělení informací nebo předložení listin potřebných pro dědické řízení, je tato povinna mu je poskytnout.⁶³

2.3.4. Vyrozumění dědiců

Jednou ze zásadních částí dědického řízení je vyrozumění dědiců o jejich dědickém právu a o možnosti dědictví odmítnout a také jejich vyrozumění o právu výhrady soupisu. K těmto úkonům může dojít ze strany notáře kdykoli

⁶¹ BUŘÍNSKÁ, Barbora. Jak probíhá dědické řízení a kolik zaplatíte notáři. In: Novinky.cz [online]. 7. 5. 2017 [cit. 10. 1. 2019]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/finance/435366-jak-probiha-dedicke-řízení-a-kolik-zaplatíte-notari.html>

⁶² DLOUHÁ, Petra. Dědické řízení krok za krokem. A kalkulačka odměny notáře. In: Peníze.cz [online]. 29. 9. 2016 [cit. 10. 1. 2019]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/spotrebitel/316106-dedicke-řízení-krok-za-krokem-a-kalkulacka-odmeny-notare>

⁶³ Průběh řízení o dědictví. In: JUDr. Ivan Houdek [online]. [cit. 10. 1. 2019]. Dostupné z: <http://www.notar-houdek.cz/dedictvi3.htm>

po zahájení dědického řízení, pokud už zná okruh dědiců. Může k němu tedy dojít před projednáním dědictví v konečném jednání nebo i během něj.⁶⁴

2.3.4.1. Vyrozumění o dědickém právu a možnosti odmítnutí dědictví

Notář poučí všechny potenciální dědice o jejich dědickém právu a také o možnosti dědictví odmítnout. Poté jsou všichni v úvahu připadající dědicové vyzváni k vyjádření se ke svému dědickému právu. Na toto vyjádření mají dědicové stanovenou lhůtu jeden měsíc. Je důležité podotknout, že ve chvíli, kdy se dědicové o přijetí či odmítnutí dědictví rozhodují, nemusí být ještě vůbec znám rozsah dědictví.⁶⁵ Je na rozhodnutí notáře, kdy učiní dotaz na dědice stran případného odmítnutí dědictví. Prohlášení dědiců o odmítnutí či neodmítnutí (čili přijetí) dědictví je neodvolatelné.⁶⁶ Tímto aktem je v daném řízení pevně určeno, kdo je dědicem (resp. kdo jsou dědici) pozůstalosti.

2.3.4.2. Vyrozumění o právu výhrady soupisu

Notář dědice musí poučit o tom, že mohou uplatnit institut výhrady soupisu (pozůstalosti). Jde de facto o procesní námitku, která by měla chránit dědice proti věřitelům v případě, že by se objevily dluhy větší, než je majetek.

Pokud dědic výhradu soupisu uplatní, odpovídá pouze za dluhy, které jsou do výše nabytého zděděného majetku. Neuplatní-li tuto výhradu, odpovídá za všechny dluhy (tj. i za ty přesahující výši nabytého majetku).⁶⁷

K uplatnění výhrady soupisu pozůstalosti soud v usnesení stanoví lhůtu jednoho měsíce od vyrozumění o tomto právu.

⁶⁴ ŠEŠINA, Martin, MUZIKÁŘ Ladislav a DOBIÁŠ, Petr. Dědické právo: kompletní pohled na dědění z hlediska hmotněprávního, procesního a mezinárodního: praktická příručka. Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-345-2. s. 398

⁶⁵ JUDr. Ivana Beránková, osobní setkání – rozhovor, Praha 16. 10. 2019

⁶⁶ Dědické řízení – odmítnutí dědictví. In: epravo.cz [online]. 19. 3. 2001 [cit. 11. 1. 2019]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/dedicke-rizeni-odmitnuti-dedictvi-3148.html>

⁶⁷ JUDr. Ivana Beránková, osobní setkání – rozhovor, Praha 16. 10. 2019

2.3.5. Konečné jednání

Ve chvíli, kdy notář shromáždí kompletní přehled o seznamu dědiců a o rozsahu majetku a pohledávek, které jsou součástí dědictví, může nařídit konečné jednání.

Na konečné jednání jsou předvolány všechny osoby, které připadají v úvahu jako dědici. Těm musí být poskytnuta lhůta 10 dní na přípravu (předvolání je proto nutné odeslat cca 14 dní předem).

Pokud tak notář neučinil před konečným jednáním, je nutné, aby v této fázi vyrozuměl dědice o dědickém právu a možnosti odmítnout dědictví (viz podkap. 2.3.4.1. výše) a také o právu výhrady soupisu (viz podkap. 2.3.4.2. výše).

Následně je proveden soupis majetku zůstavitele a také jeho dluhů (tzv. aktiva a pasiva dědictví). Aktiva a pasiva dědictví sestávají jednak z toho, co náleželo výlučně zůstaviteli, a jednak z toho, co do pozůstalosti připadá ze společného jmění manželů (pokud nějaké bylo).⁶⁸

Poté jsou dědici vyzváni k uzavření dohody o vypořádání dědictví, podle níž se mezi ně bude posléze pozůstalost dělit. Měla by obsahovat i dohodu dědiců s nepominutelným dědicem o vypořádání jeho povinného dílu. Tuto dohodu o úpravě dědických podílů nebo o rozdělení pozůstalosti sepíše notář podle jejich přání a pokynů a vzápětí vydá usnesení o jejím schválení. Nedojde-li k takové dohodě, bude vydáno usnesení, kterým bude dědictví rozděleno mezi dědice podle jejich zákonných podílů.⁶⁹

Usnesení schvalující dohodu o dědictví nebo usnesení potvrzující nabytí dědictví je dokument, jehož vydáním je ukončeno dědické řízení. Sepsáno je notářem po závěrečném jednání s dědici v notářské kanceláři. Toto pravomocné usnesení soudu opravňuje dědice libovolně nakládat s nabytým majetkem

⁶⁸ ŠEŠINA, Martin, MUZIKÁŘ Ladislav a DOBIÁŠ, Petr. Dědické právo: kompletní pohled na dědění z hlediska hmotněprávního, procesního a mezinárodního: praktická příručka. Praha: Leges, 2019. ISBN 978--80-7502-345-2. s. 399

⁶⁹ Průběh řízení o dědictví. In: JUDr. Ivan Houdek [online]. [cit. 11. 1. 2019]. Dostupné z: <http://www.notar-houdek.cz/dedictvi3.htm>

– darovat je, prodávat, zastavovat atp.⁷⁰ V případě, že někteří dědicové nebudou souhlasit s rozhodnutím notáře, mohou podat žalobu. Celá záležitost se pak bude řešit v rámci sporného soudního řízení. Jakmile bylo jednou dědické řízení pravomocně soudem ukončeno, znovu se neotevívá.⁷¹

2.3.6. Dodatečné projednání dědictví

Jak už bylo zmíněno výše (viz kap. 2.3.1.), k dodatečnému projednání dědictví, resp. pozůstalosti, dochází v případě, že se až po pravomocném ukončení řízení dodatečně zjistí, že zůstaviteli náležel ještě další majetek (případně kromě majetku i nějaký dluh), který nebyl v původním řízení projednán.

Mezi nejčastější příčiny pro dodatečné projednání patří např. dodatečné nalezení vkladních knížek či dokladů o dalším majetku zůstavitele (při vyklízení bytu apod.), zjištění, že zůstavitel byl vlastníkem nebo spoluvlastníkem nějaké nemovitosti, o které dědicové nevěděli apod.⁷²

Podnět k dodatečnému projednání dědictví dá ta osoba, která má právní zájem na věci (např. některý z dědiců nebo katastr nemovitostí). Soud řízení o dědictví znovu zahájí a pověří jeho vedením notáře.

⁷⁰ Postup při dědickém řízení. In: Dědíte nemovitost [online]. [cit. 11. 1. 2019]. Dostupné z: http://deditenemovitost.cz/postup-pri-dedickemrizeni/?gclid=EAIaIQobChMIJXwg77m3wIVXsayCh3UMw4MEAAYASABEgKOU_D_BwE

⁷¹ JUDr. Ivana Beránková, osobní setkání – rozhovor, Praha 16. 10. 2019

⁷² ŠEŠINA, Martin, MUZIKÁŘ Ladislav a DOBIÁŠ, Petr. Dědické právo: kompletní pohled na dědění z hlediska hmotněprávního, procesního a mezinárodního: praktická příručka. Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-345-2. s. 659

3. Dědění majetkových práv autorských dle autorského zákona

Nejprve bych ráda osvětlila, proč se v této práci budu zabývat výhradně majetkovými právy autorskými, a nikoliv právy osobnostními. Autorský zákon chápe autorské právo jako soubor práv osobnostních a majetkových,⁷³ přičemž důraz klade především na osobu autora, tj. na práva osobnostní. Majetková práva jsou chápána jako specifický projev práv osobnostních, zajišťujících autorovi ekonomické zhodnocení výsledků jeho tvorby.⁷⁴ Osobnostní a majetková práva jsou tedy dvě podmnožinami autorského práva a vyznačují se vzájemnou nezávislostí, jež se projevuje v rozdílné době trvání těchto práv po smrti autora. V případě osobnostních práv dochází k jejich zániku smrtí autora a ke vzniku tzv. postmortální ochrany⁷⁵. V případě majetkových práv pak dochází k dědické sukcesi neboli nástupnictví.⁷⁶ Smrtí autora tedy podmnožina osobnostních práv autorských zaniká a existuje tedy už jen jedna podmnožina, a sice majetková práva autorská.

Autorský zákon se otázkou dědictví, konkrétně tedy děděním majetkových práv autorských, zabývá zejména v § 26 – Oddíl 4: Společná ustanovení pro majetková práva.

Majetková práva autorská jsou nepřevoditelná, neohodnotitelná a autor se jich nemůže vzdát. Současně je není možné postihnout výkonem rozhodnutí.⁷⁷ Tato práva jsou ale předmětem dědictví. Dojde-li k situaci, že daná majetková práva autorská k určitému dílu zdědí více dědiců, upravují se jejich vzájemné

⁷³ Právům osobnostním je věnován § 11 autorského zákona (najdeme zde jejich taxativní výčet) a právům majetkovým je věnován § 12 autorského zákona (výčet je zde demonstrativní).

⁷⁴ TELEČEK, Ivo a TŮMA, Pavel. Autorský zákon. Komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007. Velké komentáře. ISBN 978-80-7179-608-4. s. 141

⁷⁵ Práv osobnostní povahy se může domáhat kterákoli osoba z okruhu osob určených autorským zákonem. Dědickým nástupnictvím dochází k oddělení osobnostních a majetkových práv (ta přecházejí na rozdíl od osobnostních na nabyvatele – právního nástupce – v rámci dědického řízení).

⁷⁶ JEŽEK, Jan. Změna autorského práva po účinnosti nového občanského zákoníku s ohledem na pojetí věci. Praha, 2013. Práce do Studentské vědecké a odborné činnosti. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta. s. 15

⁷⁷ Toto neplatí pro pohledávky z takových majetkových práv vzniklé.

vztahy k tomuto dílu na základě § 8, který se týká spoluautorů. Stěžejní ustanovení tohoto paragrafu jsou zejména v odstavcích 3 a 4:

(3) Z právních úkonů týkajících se díla spoluautorů jsou oprávněni a povinni všichni spoluautoři společně a nerozdílně.

(4) O nakládání s dílem spoluautorů rozhodují spoluautoři jednomyslně. Brání-li jednotlivý autor bez vážného důvodu nakládání s dílem spoluautorů, mohou se ostatní spoluautoři domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle soudem. Domáhat se ochrany práva autorského k dílu spoluautorů před ohrožením nebo porušením může i jednotlivý spoluautor samostatně.

To v praxi znamená, že například o udělení licence k autorskému dílu, které zdědilo více dědiců, musí všichni tito dědicové rozhodnout společně a nerozdílně čili jednomyslně. Pokud jeden z nositelů brání bez závažného důvodu nakládání s dílem, mohou se ostatní nositelé domáhat tohoto chybějícího projevu vůle soudní cestou. V praxi je toto ustanovení často porušováno tak, že jeden z dědiců si bez vědomí ostatních sjedná s nabyvatelem podmínky, které jsou odchylné od podmínek ostatních dědiců, kteří se o tom ani nedozví.

Je nasnadě, že právě toto je jedno z ustanovení, které způsobuje nejvíce problémů těm, kdo by chtěli získat oprávnění k některému z druhů užití takového díla.

V případech, kdy se nenajde dědic, a všichni dědicové ze zákona dědictví odmítli, anebo kdy nebyla uzavřena dědická smlouva či pořízen testament, připadá dědictví majetkových práv k danému dílu státu.⁷⁸ Tento postup je zcela analogický k dědění dle Občanského zákoníku (viz podkapitola 2.2.3. výše). Pokud státu majetková práva tímto způsobem připadnou (nebo i v případech, že stát majetková práva zdědí), vykonávají tato práva za český stát svým jménem dvě instituce (resp. dle druhu díla, k němuž se práva vztahují, vždy jedna z těchto organizačních složek České republiky, tedy státu): Státní fond kultury České republiky a Státní fond kinematografie, jedná-li se o díla audiovizuální a díla audiovizuálně užitá. Ve vlastním licencování daných děl

⁷⁸ Přesné znění ustanovení v článku č. 3 § 26 Autorského zákona je: „Zanikne-li právnická osoba, která zdědila majetková práva k dílu, bez právního nástupce, připadají tato majetková práva státu. Ustanovení odstavce 2 věty druhé a třetí platí obdobně.“

zastupuje Státní fond kultury ministr kultury a Státní fond kinematografie jeho ředitel.

Příjmy z výkonu majetkových práv státu vykonávaných těmito státními fondy jsou příjmy těchto státních fondů a jsou účelově vázány v oblasti kultury.⁷⁹ Oba tyto státní fondy jsou povinny vést jmenný seznam autorů, jejichž majetková práva stát zdědil nebo jejichž majetková práva státu připadla a současně jej aktualizovat za každý kalendářní rok. Do 31. ledna následujícího kalendářního roku musí tento seznam vždy uveřejnit na svých webových stránkách.⁸⁰

3.1. Neocenitelnost majetkových práv autorských

Autorské dílo je předmětem závislým na jedinečném projevu autora, tzn., že by bez autora nemohlo vzniknout. S tím souvisí i postavení autorského díla jako *res extra commercium*,⁸¹ a tedy i jeho neocenitelnost, na kterou je logicky vázána i neocenitelnost majetkových práv autorských vázících se k danému dílu. Ta vyplývá zejména z toho, že není možné dopředu určit, v jak velkém rozsahu a za jaké licenční odměny bude autorské dílo po dobu 70 let od smrti autora užíváno.

Přestože se tedy práva autora vztahující se k jeho dílu nazývají právy majetkovými, nejedná se o majetek v pravém slova smyslu, a proto jsou také neocenitelná. V úpravě týkající se změny zákona o oceňování majetku zakotvené v autorském zákoně v § 108 najdeme toto ustanovení: *„Majetková práva autorská a majetková práva výkonných umělců jakožto práva nepřevoditelná, se neoceňují.“* Tento fakt značně komplikuje celé řízení o dědictví. Jak? Občanský soudní řád ustanovuje v § 175h toto: *„Jestliže zůstavitel zanechal majetek nepatrné hodnoty, může jej soud vydat tomu, kdo se postaral o pohřeb, a řízení zastaví.“* Určení, respektive neocenitelnost hodnoty majetkových práv autorských bude tedy zásadní v případě, kdy jsou předmětem dědění pouze tato majetková

⁷⁹ VYHNÁLKOVÁ, Karolína. Neocenitelnost a nepřevoditelnost autorských práv – kritická studie. Brno, 2017. Diplomová práce. Masarykova univerzita v Brně, Právnická fakulta. s. 33

⁸⁰ Autorský zákon, § 26

⁸¹ *Res extra commercium* je historickým právním pojmem pocházejícím z římského práva. Označoval kategorii věcí, latinsky *res*, s nimiž nemohly soukromé osoby nakládat v rámci právních vztahů, které uzavíraly. Nešlo s nimi tedy obchodovat, nemohly být ani objektem vlastnických práv a nacházely se ve zvláštním právním režimu.

práva, což se mimochodem často stává. Na druhou stranu však lze argumentovat tím, že autorská práva majetková, byť neocenitelná, zjevně nějakou hodnotu představují a nelze je tak považovat za majetek nepatrné hodnoty. Notář by se tedy jimi měl v rámci dědického řízení zabývat a rozhodnout o jejich rozdělení mezi dědice.

Pokud v rámci dědického řízení vyjde najevo nějaký majetek, právo nebo jiná majetková hodnota, u kterého by bylo sporné, zda ke dni smrti zůstavitele patřily zůstaviteli, nelze dědictví zastavit dle § 175h Občanského soudního řádu. V takovém případě je nutné, aby notář zjistil, zda daný majetek, právo (či jinou majetkovou hodnotu) zůstavitel ke dni své smrti vlastnil či nikoliv.⁸²

3.1.1. Dědická daň u majetkových práv autorských

Jak bylo popsáno výše, majetková práva autorská jsou součástí dědictví, tzn., že přecházejí na dědice v rámci dědického řízení (pokud je ovšem neodmítl), ale nejsou majetkem v pravém slova smyslu. Protože je nelze ocenit, tj. není možné zjistit a stanovit jejich hodnotu, nepodléhají tato práva dědické dani (neexistuje-li ocenění, neexistuje ani hodnota, ze které by se dal základ dědické daně vypočítat). Dědic tato práva tedy neuvádí v přiznání k dědické dani, a tudíž z nich tuto daň neplatí.

Dědická daň jako taková byla s novým občanským zákoníkem zcela zrušena. K 31. 12. 2013 byl zrušen zákon, který ji upravoval – zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí (tzv. „zákon o trojdani“). Celá problematika dědění a darování se následně přesunula do zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Tento zákon považuje bezúplatný příjem z nabytí dědictví nebo odkazu za osvobozený, a to jak pro fyzickou, tak pro právnickou osobu.

„Od daně z příjmů fyzických osob se osvobozuje bezúplatný příjem z nabytí dědictví nebo odkazu.“⁸³

⁸² Dědické řízení. In: epravo.cz [online]. 25. 1. 2016 [cit. 29. 3. 2019]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/soudni-rozhodnuti/dedicke-rizeni-100262.html>

⁸³ Zákon č. 586/1992 Sb., § 4a

„Od daně z příjmů právnických osob se osvobozuje bezúplatný příjem z nabytí dědictví nebo odkazu.“⁸⁴

Kromě vypořádání notářského poplatku za dědické řízení dědicům za nabyté dědictví nejsou uloženy už žádné odvody do státního rozpočtu.

3.1.2. Daň z příjmu u výnosů z majetkových práv

Ačkoliv majetková práva autorská jako taková zdanění nepodléhají, výnosy z relativních⁸⁵ majetkových práv splatné ke dni smrti zůstavitele se zdanění podrobují. Těmito výnosy jsou zejména zděděné pohledávky z důvodu autorských odměn či pohledávky z ohrožení nebo porušení autorských práv (více viz podkapitola 3.3.2.). Výnosy z autorských práv splatné do dne smrti zůstavitele jsou příjmem dědice autorských práv, který je povinen je zdanit v rámci daně z příjmu.

3.2. Nepřevoditelnost majetkových práv autorských

Jak už bylo popsáno výše, autorský zákon převod majetkových práv autorských zakazuje (resp. v § 26 odst. 1 uvádí, že jsou tato práva nepřevoditelná). Tím se rozumí fakt, že nelze platně převést majetková autorská práva translativně, tj. na základě principu nezczitelnosti autorských práv oproti hmotnému majetku. Při translativním převodu totiž dochází k zániku práv a povinností jednoho subjektu a následnému nabytí těch samých práv a povinností jiným subjektem při dodržení právní zásady, že nikdo nemůže na jiného převést více práv, než má sám.^{86 87} Aby nedošlo k faktickému znemožnění ekonomického zhodnocení autorských práv (popř. i práv s autorským právem souvisejících), je v současných normách ukotvena určitá podoba kvazi převodu majetkových práv autorských. Tou je poskytnutí neomezené licence jiné osobě, které je označováno za převod nepravý. Jedná se tak o poskytnutí majetkových

⁸⁴ Zákon č. 586/1992 Sb., § 19b

⁸⁵ Pojem relativních majetkových práv je vysvětlen v podkapitole 3.3.2. níže

⁸⁶ SKOUPÁ, Linda. Smluvní právo autorské. Praha: Univerzita Karlova – Právnická fakulta, 2012, s. 18-19

⁸⁷ BERAN, Vojtěch. Problematika (ne)převoditelnosti majetkových autorských práv v České republice. In: epravo.cz [online]. 1. 3. 2016 [cit. 18. 4. 2019]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/problematika-neprevoditelnosti-majetkovych-autorskych-prav-v-ceske-republice-100478.html>

autorskoprávních oprávnění prostřednictvím licenční smlouvy v maximálním rozsahu. Pravým (originálním) převodem nelze majetková práva autorská převést⁸⁸, stejně jako to není možné u osobnostních práv autorských.⁸⁹

Všeobecná zásada smluvní svobody ukotvená v soukromém právu spočívá v tom, že nositelem autorského práva může být za svého života pouze autor a nikdo jiný. Aby s majetkovými autorskými právy mohla disponovat osoba odlišná od autora, musí dojít k účelovému poskytnutí oprávnění dílo užit (tj. k udělení licence). Autor prostřednictvím licence „propůjčuje“ majetková práva druhé osobě (je tedy povinen strpět jejich výkon touto osobou), aniž by o ně však sám přišel.

Pokud se jedná o konkrétně vymezené a dostatečně určitě specifikované dílo, lze majetková práva de facto úplně převést na někoho jiného, a to prostřednictvím institutu výhradní (výlučné) licence. Poskytne-li ji autor někomu, má povinnost zdržet se sám výkonu práva užit dílo způsobem, k němuž licenci udělil. Současně autor nesmí po dobu trvání dané výhradní licence poskytnout k tomuto dílu licenci třetí osobě. Jediný, kdo je tedy při uzavření výhradní licence oprávněn k užití předmětu této licence, je nabyvatel.⁹⁰ Výhradní licence může být sjednána na celou dobu trvání majetkových práv a ke všem způsobům užití díla.⁹¹ Tato licence může být množstevně neomezená a může obsahovat i možnost udělení oprávnění k poskytnutí podlicence další osobě.⁹² Pokud je taková licence poskytnuta za fixní jednorázovou odměnu (tj. bez povinnosti platit dále tantiémy), dojde de facto k „absolutnímu

⁸⁸ TELEČEK, Ivo a TŮMA, Pavel. Autorský zákon. Komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007. Velké komentáře. ISBN 978-80-7179-608-4. s. 141

⁸⁹ U osobnostních práv zanikajících smrtí autora je důvodem pro jejich absolutní nepřevoditelnost jejich charakter – tj. že jsou od osobnosti autora neoddělitelná. Z této jejich vlastnosti tudíž vyplývá, že není možné je dědit.

⁹⁰ KOŠÍK, Petr. Licenční smlouvy v oblasti duševního vlastnictví (současný stav podle Nového Občanského Zákoníku). In: epravo.cz [online]. 12. 9. 2014 [cit. 27. 10. 2019]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/licenncni-smlouvy-v-oblasti-dusevniho-vlastnictvi-soucasny-stav-podle-noveho-obcanskeho-zakoniku-95227.html>

⁹¹ Jediné omezení je, že licenci nelze udělit ke způsobu užití díla, který není v době udělení licence znám, např. po stránce technologické.

⁹² BERAN, Vojtěch. Problematika (ne)převoditelnosti majetkových autorských práv v České republice. In: epravo.cz [online]. 1. 3. 2016 [cit. 18. 4. 2019]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/problematika-neprevoditelnosti-majetkovych-autorskych-prav-v-ceske-republice-100478.html>

vyprázdnění“ obsahu majetkových práv autorských. V praxi se takovému způsobu nabytí autorských práv v maximálním rozsahu říká „buy-out“.⁹³

Dojde-li k „buy-outu“, nezůstane autorovi daného díla nic jiného než „holé autorství“, tj. právo na to, aby byl označen jako autor díla.⁹⁴ Neznamená to nicméně, že autor o svá majetková práva autorská přijde (de iure jejich převod není možný), nicméně jde jen o jakousi „prázdnou schránku“, která nemá žádný obsah. Pokud je za autorova života uzavřena smlouva s výhradní neomezenou licencí, zavazuje i jeho právní nástupce (dědice). Ti tedy zdědí majetková práva autorská v té zcela vyprázdněné rovině (viz výše), a tudíž z nich v praxi nic nemají.⁹⁵ Dědic z nich má nulové výnosy proto, že veškerý ekonomický prospěch náleží (i po smrti autora) tomu, komu autor za svého života výhradní neomezenou licenci poskytl. V praxi se dá v rámci dědictví institut „buy-outu“ využít k tomu, jak se v rámci dědění majetkových práv autorských „zbavit“ nepominutelného dědice. Pokud zůstavitel nechce nebo nemůže vydědit své potomky, a přitom nechce, aby jim majetková práva autorská připadla, stačí, když někomu jinému poskytne výhradní neomezenou licenci, a jeho potomkům zbydou jen ona „vyprázdněná“ majetková práva autorská, z nichž majetkově nebudou mít vůbec nic.

Licence je tedy podle platného autorského zákona jedinou možnou (tímto zákonem povolenou) formou poskytnutí oprávnění k užití, a to navíc pouze pro oblast majetkových práv autorských).⁹⁶

Autorský zákon v § 26 odst. 1 explicitně zdůrazňuje, že nepřevoditelnost a nepostihnutelnost výkonem rozhodnutí se nevztahuje na pohledávky z majetkových práv vzniklé (více viz podkapitola 2.3.2. níže). O nich se rozhoduje během dědického řízení běžným způsobem, protože jsou uvedeny

⁹³ V autorském zákoně není tato situace nijak popsána, současně jí ale není zakázána, tzn. z právního hlediska je i tato situace možná, byť osciluje na hranici zákona.

⁹⁴ Protože je licence výhradní, z obsahu majetkových práv autorských autorovi nezbude nic, co by mohl ještě vykonávat a nemůže ani poskytnout licenci dále. Obvykle autor spolu s výhradní licencí poskytuje i veškeré souhlasy v rámci práv osobnostních, a proto mu zůstane jen „holé autorství“.

⁹⁵ Nemají samozřejmě ani to „holé autorství“, protože to spadá do práv osobnostních, která smrtí autora zanikají.

⁹⁶ VYHNÁLKOVÁ, Karolína. Neocenitelnost a nepřevoditelnost autorských práv – kritická studie. Brno, 2017. Diplomová práce. Masarykova univerzita v Brně, Právnická fakulta. s. 31

v soupisu aktiv a pasiv dědictví. Tyto pohledávky je možné převést na základě občanskoprávního úkonu – tzv. cese neboli postoupením pohledávky.^{97 98}

3.3. Předměty dědictví spojené s autorskými díly

Tato podkapitola je podrobněji zaměřena na jednotlivé možné předměty dědictví, které jsou spojeny s autorskými díly.

Nejprve je ale nutné popsat, na jakém principu je dědění v rámci autorského práva založeno. Po smrti autora přecházejí majetková práva autorská na dědice, kteří s nimi mohou nakládat. Ta majetková práva, která vykonává autor, přísluší i dědicům. Dědicové však nemohou zdědit práva, která jsou spjata přímo s osobou autora při výkonu jeho majetkových práv v těch případech, kdy jejich výkon obsahuje i úkony osobnostního charakteru. Jde o právo na odstoupení od smlouvy pro změnu přesvědčení a právo na autorskou korekturu.⁹⁹ Pro přechod majetkových práv jinak obecně platí příslušná ustanovení občanského zákoníku týkající se dědění.

Celkem rozlišujeme tři skupiny (množiny) předmětů dědictví, které jsou spojené s autorskými díly:

- absolutní majetková práva autorská,
- pohledávky plynoucí z práv autorských,
- hmotný substrát díla.¹⁰⁰

3.3.1. Absolutní majetková práva autorská

Úvodem této podkapitoly bych ráda poznamenala, že autorský zákon pojem „absolutní majetková práva autorská“ nezná; jde totiž o označení, které se používá zejména v rámci notářské praxe. Výrazem "absolutní" se akcentuje to, že se jedná o výlučné přirozené právo autorské, které je nerozlučně spjata

⁹⁷ K cesi dochází, když věřitel jako tzv. postupitel (*cedent*) postoupí svou pohledávku (či více pohledávek) vůči dlužníkovi někomu jinému, tzv. postupníkovi (*cesionáři*). Cesionář se tak stane novým věřitelem dlužníka.

⁹⁸ TOPINKA, Jan. Dědické řízení v autorském právu. Praha, 2010. Bakalářská práce. Akademie múzických umění v Praze, Divadelní fakulta. s. 20

⁹⁹ CHALOUPKOVÁ, Helena a HOLÝ, Petr. Autorský zákon: komentář. 5. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-671-5. s. 66.

¹⁰⁰ Tamtéž

s životem autora (jenž se ho nemůže nijak vzdát či "zbavit"), a které po jeho smrti může zdědit pouze jeho dědic. Tímto označením se také dává najevo, že v daném kontextu nehovoříme o relativních majetkových právech (více viz podkapitola 3.3.2. níže), čili se de facto používá i jako negativní vymezení.

Obsahem absolutního majetkového práva autorského je právo autora (příp. po jeho smrti jeho právních nástupců) dílo užít nebo udílet někomu dalšímu svolení k výkonu tohoto práva.

Absolutní majetková práva autorská mají několik základních vlastností, které je odlišují od relativních majetkových práv. Kromě toho, že se nezhodnocují a jsou nepřevoditelná a neocenitelná (jak je podrobně popsáno v podkapitolách 3.1. a 3.2. výše), mají absolutní majetková práva autorská zejména absolutní právní povahu. Ta přísluší pouze individuálně určené osobě, kterou je původně pouze tvůrce (autor, původce) jako fyzická osoba a po jeho smrti následně pouze jeho právní nástupce (a jejich další právní nástupci, až do zániku majetkových práv). Tomuto právu odpovídá současně povinnost individuálně neurčených cizích osob zdržet se jakýchkoli neoprávněných zásahů do oprávnění nositele autorského práva (autor zkrátka může všechny ostatní individuálně neurčené osoby vyloučit z užívání svého díla či jakéhokoli nakládání se svým dílem a ony to musí respektovat a současně mu nesmí nijak bránit ve výkonu jeho práva). Absolutní povaha tedy znamená, že tato práva působí „erga omnes“, tj. (všeobecně) vůči všem. Autor je ve výkonu autorských práv (nakládání s autorským dílem) omezen v podstatě pouze právním řádem (a poskytne-li licenci třetí osobě, tak je ještě omezen ve výkonu vlastních autorských práv v rozsahu toho, komu a jakou licenci poskytl, a je povinen toto své omezení strpět). Absolutní majetková práva autorská nejsou věcmi v právním smyslu a nelze je zcizit „inter vivos“ – mezi živými (tzn., že je nelze poskytnout třetí osobě, prodat, postoupit, darovat a převést).

V dědickém řízení je možné rozdělit soubor jednotlivých absolutních majetkových práv autorských mezi různé dědice. Jde-li například o dědění ze závěti, může v ní zůstavitel ustanovit dědice ke každému z majetkových práv

autorských zvlášť, popř. určit dědické podíly na majetkových právech autorských.¹⁰¹

3.3.2. Pohledávky plynoucí zpráv autorských

Na základě absolutních autorských práv vznikají autorovi i majetková práva relativní (jež jsou od autorských práv odvozená), tj. pohledávky vůči konkrétně určeným subjektům,¹⁰² které jsou předmětem dědictví. Jedná se o totiž věci v právním slova smyslu (konkrétně věci nehmotné povahy) a jako takové jsou ocenitelné,¹⁰³ zhodnocují se a podléhají dědictví.¹⁰⁴

Relativní majetková práva mají základní vlastnosti jiné než absolutní majetková práva autorská. Nemají absolutní právní povahu (tj. nepůsobí „erga omnes“), jejich subjektem může být kdokoli jiný než autor (či jeho právní nástupce), lze je převést na jinou osobu již za života autora (a i jinými způsoby zcizovat „inter vivos“¹⁰⁵) a také je možné je postihnout výkonem rozhodnutí.¹⁰⁶

Pohledávkami plynoucími z autorských práv, resp. z jejich výkonu, jsou myšleny v první řadě pohledávky z uzavřených licenčních smluv (nebo závazky vzniklé z právních jednání obecně), tj. autorské odměny, které plynou z poskytnutého oprávnění dané dílo užit (nejčastěji prostřednictvím licenční smlouvy), podíl na náhradních odměnách či jiných odměnách plynoucích od příslušného kolektivního správce v rámci povinné kolektivní správy¹⁰⁷

¹⁰¹ TOPINKA, Jan. Dědické řízení v autorském právu. Praha, 2010. Bakalářská práce. Akademie múzických umění v Praze, Divadelní fakulta. s. 31

¹⁰² DVOŘÁK, Pavel. Neoprávněné užití autorského díla. Praha, 2015. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta. s. 8

¹⁰³ Pozn.: Vždy být ocenitelné nemusí – například pokud se jedná o podílové odměny (tantiémy), u nichž v době podpisu smlouvy nikdo neví, jak se budou dále vyvíjet, resp. kolik na nich bude zapláceno.

¹⁰⁴ Stejně jako kterékoli jiné pohledávky.

¹⁰⁵ Je možné je tedy také poskytnout třetí osobě, prodat, postoupit či darovat.

¹⁰⁶ KOZLOVSKÁ, Eva. Majetková práva autorská. Praha, 2017. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta. s. 19

¹⁰⁷ Konkrétně jde například o odměny z opětovného prodeje originálu uměleckého díla či plnění odměny z rozmnožování díla pro osobní a vlastní vnitřní potřebu.

nebo pohledávky z ohrožení či porušení autorských práv (mimosoudní vyrovnání a narovnání), pokud tyto pohledávky existovaly v okamžiku smrti autora.¹⁰⁸

3.3.3. Hmotný substrát díla

Jednou z důležitých premis autorského zákona pro oblast ochrany děl je právní oddělitelnost autorského díla a věci, jejímž prostřednictvím je toto dílo vyjádřeno v objektivně vnímatelné podobě. Tato věc bývá obvykle označována pojmy jako „hmotný substrát“ nebo „hmotný nosič díla“. Dalo by se říct, že právní oddělitelnost je nepřímo ukotvena v ustanovení § 9 autorského zákona, v němž se v odst. 2 říká, že „*zničením věci, jejímž prostřednictvím je dílo vyjádřeno, nezaniká právo autorské k dílu*“. To současně znamená, že zničením hmotného předmětu, kterým je vyjádřeno, nezaniká ani autorské dílo samotné.

Autorský zákon v § 9 dále uvádí několik ustanovení, která jasně popisují to, že je nehmotné autorské dílo odděleno od svého hmotného nosiče. Nabytím vlastnického práva nebo jiného věcného práva k věci, jejímž prostřednictvím je dílo vyjádřeno (tj. k hmotnému substrátu), se nenabývá oprávnění k výkonu práva dílo užít. Je-li poskytnuto oprávnění k výkonu práva dílo užít jiné osobě, zůstávají vlastnické právo nebo jiná věcná práva k věci, jejímž prostřednictvím je dílo vyjádřeno, nedotčena. Vlastník či jiný uživatel věci, která je hmotným substrátem díla, není povinen tuto věc udržovat a chránit před zničením; nesmí ji však žádným způsobem měnit nebo upravovat.

Pro lepší pochopení této problematiky uvádím příklady týkající se děl výtvarných, na nichž si lze rozdíl mezi hmotným substrátem díla a autorským dílem dobře představit. Autorské dílo je statkem nehmotným; v případě výtvarných děl se jedná o abstraktní, nehmotný obsah obrazu / sochy aj., jejich sdělení, respektive to, jak obraz / socha vypadá. Hmotným nosičem díla se ve výtvarném umění rozumí fyzický obraz jako takový, (hmotná) socha, grafický list v hmotné podobě apod.¹⁰⁹

¹⁰⁸ TELEČEK, Ivo – TŮMA, Pavel. Autorský zákon. Komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007. Velké komentáře. 970 s. ISBN 978-80-7179-608-4, s. 142

¹⁰⁹ BERAN, Vojtěch. Hmotný nosič díla výtvarného umění a autorskopravní omezení jeho vlastníka In: epravo.cz [online]. 3. 6. 2015 [cit. 4. 5. 2019]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/hmotny-nosic-dila-vytvarneho-umeni-a-autorskopravni-omezeni-jeho-vlastnika-97756.html>

Tento hmotný substrát, originál autorského díla, je považován za věc v právním slova smyslu (dle ustanovení Hlavy IV nového občanského zákoníku).¹¹⁰ Originály autorských děl bývají nejčastěji věcmi movitými (např. rukopisy literárních děl, originály výtvarných děl, sochy), ale může se jednat i o věci nemovité (např. originály architektonických děl – stavby, které jsou pevně spojeny se zemí).¹¹¹

Pokud jsou hmotné substráty děl, jakožto věci (ať už movité nebo nemovité), součástí majetku zůstavitele, musí být zahrnuty do soupisu aktiv dědictví. Je třeba si nicméně uvědomit, že k těmto hmotným substrátům se váže pouze vlastnické právo dle nového občanského zákoníku, a tudíž z hlediska dědictví už zde žádná vazba na autorské právo fakticky není. Pro účely vypořádání dědictví se tyto hmotné nosiče děl oceňují cenou obvyklou.

3.4. Specifika dědění majetkových práv autorských

Na dědění majetkových práv autorských nelze v rámci dědického řízení aplikovat všechny hmotně-právní a procesně-právní ustanovení občanského zákoníku a postupy občanského soudního řádu. Některé z nich by totiž byly v rozporu s autorským zákonem, který je z hlediska dědění majetkových práv autorských normou pro tuto problematiku „nadřazenou“, respektive speciální. V následující podkapitole budou představeny příklady těchto postupů, které jsou neaplikovatelné na dědění majetkových práv.

Majetková práva autorská nejsou (stejně jako autorská práva obecně) součástí společného jmění manželů; do SJM tedy nepatří. Z tohoto důvodu na ně nemohou být aplikovaná ta usnesení soudu, která se týkají ceny a oceňování majetku v SJM ani určení toho, co patří v okamžiku smrti zůstavitele jeho pozůstalému manželovi a co spadá do dědictví. Nicméně je podstatné

¹¹⁰ Hmotný substrát díla je považován za věc, nicméně odpověď na otázku, zda autorské dílo samotné je či není věcí v právním smyslu, je poněkud komplikovaná. Zatím k problematice stále neexistuje jednoznačná interpretace, ačkoli většina autorů se domnívá, že autorské dílo pod pojem věci v právním smyslu rozhodně podřadit nelze. Tento názor najdeme například v: TELEČ, Ivo a TŮMA, Pavel. Licenční smlouva v pojetí nového občanského zákoníku. In: JAKL, Ladislav et al. Nový občanský zákoník a duševní vlastnictví. 1. vyd. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2012. ISBN 978-80-86855-87-5. s. 80

¹¹¹ TOPINKA, Jan. Dědické řízení v autorském právu. Praha, 2010. Bakalářská práce. Akademie múzických umění v Praze, Divadelní fakulta. s. 30

si uvědomit, že výnosy z majetkových práv autorských součástí SJM být mohou.¹¹²

Neocenitelnost majetkových práv znemožňuje jejich zahrnutí do soupisu aktiv a pasiv dědictví za účelem zjištění jejich obecné hodnoty – jejich hodnota je nemajetková, tj. neocenitelná, navzdory tomu, že se z faktické povahy jedná o aktivum dědictví.

Specifická povaha majetkových práv se projeví i ve spojitosti s pohledávkami a dluhy. V rámci procesního práva není umožněna dohoda účastníků řízení o přenechání dědictví věřiteli za účelem vyrovnání jeho pohledávky ani rozhodnutí soudu o tomtéž. Autorský zákon toto nepřipouští kvůli ustanovením týkajícím se nepřevoditelnosti majetkových práv (více viz podkapitola 3.2. výše). V rámci hmotného práva brání povaha majetkových práv přenechání předluženého dědictví věřiteli s úmyslem uhrazení dluhů.¹¹³

¹¹² KOUKAL, Pavel. Autorská práva. In: Slideplayer.cz [online]. [cit. 10. 5. 2019]. Dostupné z: <https://slideplayer.cz/slide/5655990/>

¹¹³ TOPINKA, Jan. Dědické řízení v autorském právu. Praha, 2010. Bakalářská práce. Akademie múzických umění v Praze, Divadelní fakulta. s. 27

4. Konkrétní případy specifického dědění

Tato kapitola přiblíží několik konkrétních případů specifického dědění pozůstalostí, které zahrnují i dědění autorských děl a autorských práv, která se k nim váží. Konkrétně budou analyzovány kauzy týkající se dědictví po těchto osobnostech: JUDr. Bohumilu Hrabalovi, PhDr. Ladislavu Fuksovi, Ladislavu Mňáčkovi a Jaroslavu Foglarovi.

4.1. Dědictví JUDr. Bohumila Hrabala

Tato podkapitola se zabývá dědictvím po českém spisovateli, básníkovi a překladateli JUDr. Bohumilu Hrabalovi. Je všeobecně známo, že Hrabal příliš nedbal na byrokracii spojenou s autorskoprávními otázkami týkajícími se svých děl. V posledních deseti letech jeho života¹¹⁴ se nezdálo, že někomu ad hoc podepsal, resp. udělil, práva na vydání některé ze svých knih. V roce 1987 došlo ke smrti jeho manželky Elišky. Tato ztráta ho hluboce zasáhla a od této chvíle se o svůj majetek staral ještě více ledabyly než kdy předtím. Dalo by se říct, že co nerozdal, utratil za pivo pro sebe a své přátele.¹¹⁵

Dva roky od úmrtí své ženy, v lednu roku 1989,¹¹⁶ sepsal před odjezdem na své zahraniční turné po USA holografickou závěť.^{117 118} V ní pořídil o chatě v Kersku pro Radka Eliáše, o družstevním bytě a bytovém zařízení pro RNDr. Václava Kadlece (redaktora a přítele B. Hrabala) a veškerý ostatní majetek (vč. všech autorských práv ke svým dílům) odkázal třem dalším osobám – z toho dvěma právníkům a jedné fyzické osobě.¹¹⁹ Mezi tyto tři dědice svá autorská práva rozdělil přesně na třetiny: 1/3 odkázal své švagrové Dagmar Hrabalové (vdově po Hrabalovu bratru Slávkovi), 1/3 spolku TJ Meta Praha (sportovnímu basketbalovému klubu vozíčkářů, IČO 48134619) a 1/3 Pražskému

¹¹⁴ Tzn. v letech 1987-1997

¹¹⁵ KLAUSOVÁ, Kamila. Hrabalovi dědici. In: Týden.cz [online]. 4. 2. 2007 [cit. 9. 5. 2019]. Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/kultura/hrabalovi-dedici_2499.html

¹¹⁶ Závěť sepsal konkrétně dne 9. 1. 1989 a následně ji doplnil dodatkem ze dne 20. 1. 1989.

¹¹⁷ Holografická závěť je sepsaná vlastní rukou a s vlastním podpisem zůstavitele, která může být pořízena bez přítomnosti svědků (více viz podkapitola 2.2.2.1. výše).

¹¹⁸ Tato závěť byla uložena na státním notářství pro Prahu 8.

¹¹⁹ Vzhledem k tématu této práce se budu z dědictví po Bohumilu Hrabalovi dále detailněji zabývat pouze děděním autorských práv k jeho dílům.

spolku ochránců zvířat (IČO 16190319).¹²⁰ ¹²¹ Hrabal byl bezdětný a bez jakýchkoli přímých dědiců, sepsat závěť v tomto znění bylo tedy zcela legitimní a legální.

A jak se zmíněné dvě právnické osoby dostaly do závěti, resp. z jakého důvodu se jim Hrabal rozhodl odkázat část svých autorských práv?

Bohumil Hrabal měl chalupu v Kersku u Prahy, kam dojížděl téměř denně. Měl zde přes dvacet koček, které miloval a jezdil je krmit. Poblíž Hrabala měl chalupu vozíčkář Pavel Misík (člen TJ Meta Praha), se kterým se spisovatel spřátelil. Díky němu získal detailní vhled do situace handicapovaných lidí na vozíku a také povědomí o finanční nákladnosti jejich sportování. Vedoucí basketbalového týmu vozíčkářů TJ Meta Praha Sergej Pokorný sdělil, že to, že má spolek získat část Hrabalova dědictví, pro něj bylo překvapení, současně však dodal, že díky tomu jim odpadla starost se sháněním potřebných sponzorů. Tantiémy totiž vystačí na zaplacení tělocvičny, dresů, dovybavení vozíků a na cestovné na zápasy či turnaje. Pro představu o tom, jak je toto sportování handicapovaných nákladné, dodávám, že v tomto oddílu je jen asi 17 lidí z Prahy a okolí.

Hrabalova láska ke kočkám úzce souvisí s druhým subjektem, kterému odkázal rovněž 1/3 práv na tuzemská užití svých děl. Chtěl totiž obdarovat lidi, kteří se v organizaci zvané Český svaz ochránců přírody (ČSOP) starali o kočky a podpořit tuto jejich činnost. Za Hrabalovým napojením na tento svaz stála Jindra Ročková, která ve svém domě v Praze-Krči chovala sama cca padesát koček. „Seznámili jsme se přes Věru Sýkorovou, což byla Hrabalova spolužačka z Nymburka. Když se zhroutil po smrti své manželky, starala se o jeho kočky v Kersku, některé přivezla mně. Když se pak pan Hrabal vrátil ze sanatoria, byl nám vděčný, že jsme se jich ujaly,” řekla J. Ročková v rozhovoru pro Týden.cz. Lidé, kteří se v ČSOP starali o kočky, si založili vlastní organizaci – Pražský spolek ochránců zvířat – v němž se dobrovolně ve svém

¹²⁰ KADLEC, Václav. Volné listy z pozůstalosti Bohumila Hrabala. In: Vitrínka [online]. [cit. 8. 5. 2019]. Dostupné z: <http://lege.cz/vitrinka02.htm>

¹²¹ BUDÍLKOVÁ, Jitka. Lidé v Česku se zdráhají sepisovat poslední vůli. Majetek potom případně státu. In: Deník.cz [online]. 12. 9. 2015 [cit. 8. 5. 2019]. Dostupné z: https://www.denik.cz/z_domova/zemreli-bez-zaveti-statu-pripadly-miliony-20150912.html

volném čase starají o aktuálně více než dvě stě koček. Na účet tohoto spolku přicházejí také tantiémy.

V dubnu 1989 Hrabal odletěl do Ameriky, přičemž ho na jeho cestě doprovázela jeho dlouholetá přítelkyně, švýcarská bohemistka a překladatelka jeho díla Susanne Rothová.^{122 123} V USA sepsal 2. května 1989 v domě Medy Mládkové před dvěma svědky další závěť. V ní odkázal práva na veškerá zahraniční užití ke všem svým dílům právě Susanne Rothové. „*Já, Bohumil Hrabal z Prahy, spisovatel, jsa zdravé mysli a schopn rozhodovat... odkazuji slečně Zuzaně Rothové z Vídně veškerá práva – jako copyright, příjmy, fondy, pohledávky a platy pocházející z jiných území než Československé socialistické republiky...*“

To znamená, že existovaly dvě závěti týkající se dědění autorských práv k dílům Bohumila Hrabala. Notářka se případem zabývala dva roky, během nichž nedořešená záležitost s děděním Hrabalových autorských práv zapříčinila to, že se jeho díla po dobu těchto dvou let vůbec nevydávala, ačkoli o ně byl (hlavně v cizině) velký zájem. Celá tato situace ještě zkomplikovala tím, že Susanne Rothová zemřela jen několik měsíců po Hrabalově smrti, a to v červenci 1997.¹²⁴ Právními nástupci Susanne Rothové se okamžikem její smrti stali Werner Roth (její bratr), Heidi Campigotto-Roth (její sestra) a Luise Hedwig Roth-Müller (její matka), které v dědickém řízení na základě plných mocí zastupoval obecný zmocněnec Dr. Claudio Poeta. Případ týkající se Hrabalova dědictví a jeho dvou závětí dotyčná notářka uzavřela s tím, že otázky nehmotné pozůstalosti řešit nebude a ponechává na dědicích, aby se dohodli nebo soudili.

¹²² KLAUSOVÁ, Kamila. Hrabalovi dědici. In: Týden.cz [online]. 4. 2. 2007 [cit. 9. 5. 2019]. Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/kultura/hrabalovi-dedici_2499.html

¹²³ Pozn.: Susanne Luisa Roth byla jednou z nejuznávanějších překladatelek moderní české literatury. Kromě díla Bohumila Hrabala překládala také například texty Milana Kundery. Hrabal se díky jejím překladům stal ve své době nejčtenějším českým autorem v zahraničí. V roce 1992 vyšla v češtině dizertační práce S. Rothové s názvem *Hlučná samota a hořké štěstí Bohumila Hrabala*. (Zdroj: FRIŠOVÁ, Marta – PUKOVÁ, Andrea. Českí dědici práv Bohumila Hrabala nevedia, kto to je „Zuzana Rothová“. In: Sme.sk [online]. 30. 6. 1999 [cit. 10. 5. 2019]. Dostupné z: <https://www.sme.sk/c/2193575/ceski-dedici-prav-bohumila-hrabala-nevedia-kto-to-je-zuzana-rothova.html#ixzz5ncjEwus7>)

¹²⁴ KLAUSOVÁ, Kamila. Hrabalovi dědici. In: Týden.cz [online]. 4. 2. 2007 [cit. 9. 5. 2019]. Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/kultura/hrabalovi-dedici_2499.html

Čeští dědicové (ustanovení v lednové závěti) závěť sepsanou v květnu – tj. tu, jenž se týkala Susanne Rothové – napadli. Argumentovali přitom tím, že formulace „slečna Zuzana Rothová z Vídně“ nespecifikuje jasně, o jakou osobu jde. Z posledních textů, které Hrabal kdy napsal, však zcela jednoznačně vyplývá, že „Zuzana“ je zkratka Susanna Rothová. Toto tvrzení podpořilo i několik odborníků včetně literárního kritika Josefa Chuchmy.¹²⁵ Nakonec byly v červenci 1999 za platné uznány obě závěti.¹²⁶

O rok později, tj. v říjnu 2000 všichni tři výše uvedení pozůstalí příbuzní S. Rothové pověřili Susannina synovce, překladatele Daniela Rotha, aby ve všech záležitostech týkajících se práv na zahraniční užití¹²⁷ děl Bohumila Hrabala zděděných po Susanně Rothové nadále vystupoval jejich společným jménem.¹²⁸

Autorská práva na Hrabalova díla v cizině spravovala od soudního usnesení z července 1999 do roku 2006 curyšská agentura Niedick Linder AG. O několik let později se tato agentura ocitla ve finančních problémech a následně v likvidaci,¹²⁹ a proto v roce 2006 sepsal Daniel Roth s touto agenturou dohodu o tom, že zahraniční užití děl Bohumila Hrabala bude od podpisu zmíněné spravovat výhradně literární agentka Antoinette Matejka. Veškeré tantiémy plynoucí z užití těchto děl v cizině jdou tedy v současnosti na účet této agentky. V rozsahu užití děl Bohumila Hrabala na území České republiky a Slovenské republiky zastupuje právní nástupce pozůstalého spisovatele v současnosti agentura DILIA. Dagmar Hrabalová, která byla jedním z těchto tří dědiců, zemřela 7. 11. 2011. Ve své závěti, která byla prohlášena za platnou, ustanovila tři závětní dědice: pozůstalou dceru Danu Czetnerovou, MUDr. Alexandru

¹²⁵ FRIŠOVÁ, Marta – PUKOVÁ, Andrea. Českí dediči práv Bohumila Hrabala nevedia, kto to je „Zuzana Rothová“. In: Sme.sk [online]. 30. 6. 1999 [cit. 10. 5. 2019]. Dostupné z: <https://www.sme.sk/c/2193575/ceski-dedici-prav-bohumila-hrabala-nevedia-kto-to-je-zuzana-rothova.html#ixzz5ncjEwus7>

¹²⁶ Toto rozhodnutí je součástí usnesení Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 28. 7. 1999, s číslem jednacím 20 D 344/97-263.

¹²⁷ Resp. užití mimo Českou republiku a Slovenskou republiku

¹²⁸ FRIŠOVÁ, Marta – PUKOVÁ, Andrea. Českí dediči práv Bohumila Hrabala nevedia, kto to je „Zuzana Rothová“. In: Sme.sk [online]. 30. 6. 1999 [cit. 10. 5. 2019]. Dostupné z: <https://www.sme.sk/c/2193575/ceski-dedici-prav-bohumila-hrabala-nevedia-kto-to-je-zuzana-rothova.html#ixzz5ncjEwus7>

¹²⁹ Niedieck, Linder AG in Liquidation. In: easyMonitoring [online]. [cit. 10. 12. 2019]. Dostupné z: <https://www.easymonitoring.ch/handelsregister/niedieck-linder-ag-127162>

Fajtovou a Pavla Boháče. Poslední jmenovaný jako jediný ze závětních dědiců dědictví odmítl. V souladu se zněním závěti nabyla 1/3 z celkového podílu autorských práv k dílu Bohumila Hrabala pro území ČR a SR (dříve náležíci zůstavitelce Dagmar Hrabalové) MUDr. Alexandra Fajtová (více viz Příloha č. 1 níže) a dcera zesnulé Dana Czetnerová zdědila další aktiva dědictví (ne však podíl majetkových práv autorských).

Nyní tedy autorská práva k českým a slovenským užitím děl Bohumila Hrabala náleží těmto dědicům - 1/3 MUDr. Alexandře Fajtové, 1/3 spolku TJ Meta Praha a 1/3 Pražskému spolku ochránců zvířat, mezi které agentura DILIA z těchto děl plynoucí tantiémy rovnoměrně rozděluje.

4.2. Dědictví Ladislava Mňačka

Následující podkapitola se věnuje dědictví po Ladislavu Mňačkovi, slovenském spisovateli, básníkovi, dramatikovi a novináři. Kromě článků a reportáží se nejvíce proslavil svými romány *Ako chutí moc* (česky *Jak chutná moc*) a *Smrť sa volá Engelchen* (česky *Smrt si říká Engelchen*). Ladislav Mňačko zemřel ve věku 75 let dne 24. února 1994 v Bratislavě.¹³⁰ Po jeho smrti se jedinou dědičkou ze zákona (z první dědické skupiny) stala jeho pozůstalá manželka Eva Mňačková¹³¹, která nabyla veškerý majetek zůstavitele. To samozřejmě znamená, že dnem smrti zůstavitele (L. Mňačka) nabyla také veškerá autorská práva k dílům po svém zemřelém manželovi. Pravomocným usnesením Obvodního soudu pro Prahu 5 (číslo jednací 18 D 493/94-83) s rozhodnutím v tomto znění bylo také ukončeno dědické řízení po Ladislavu Mňačkovi dne 18. října 1995.

¹³⁰ PEČINKA, Bohumil. Ladislav Mňačko. In: Reflex.cz [online]. 5. 2. 2009 [cit. 12. 12. 2019]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/causy/73647/ladislav-mnacko.html>

¹³¹ Pozn.: Ladislav Mňačko byl ženat celkem dvakrát. Jeho první manželka Hedviga Mňačková, která byla židovského původu, s ním spolupracovala i na jeho dílech – k některým vytvořila obálky a ilustrace (např. *Izrael*, *Albánská reportáž*). Spolu s ní emigroval na podzim roku 1967 do Izraele, protože nesouhlasil s politikou Československa během izraelsko-arabské války. V roce 1968 se s ní rozvedl a vrátil se do Československa. Po rozvodu se v témže roce (1968) znovu oženil. Jeho druhou manželkou se stala Eva Mňačková, rozená Krasková, se kterou emigroval do Rakouska týden po vstupu vojsk Varšavské smlouvy na naše území - 28. srpna 1968. Do Československa se společně vrátili po více než 20 letech – v roce 1989. (Zdroj: JESENSKÝ, Mikuláš. *Štát terorista zabíjal a unášal aj vlastných*. In: Domov.sme.sk [online]. 7. 11. 2009 [cit. 12. 12. 2019]. Dostupné z: <https://domov.sme.sk/c/5098845/stat-terorista-zabijal-a-unasal-aj-vlastnych.html>)

Eva Mňáčková zemřela několik let po svém manželovi, konkrétně 9. října 2002. Zanechala po sobě závěť, ve které odkázala autorská práva po zemřelém manželovi Ladislavu Mňáčkovi dvěma organizacím, z nichž každá měla nabýt přesně ½ těchto autorských práv. Jednalo se o tyto dva subjekty:

- Památník národního písemnictví, státní příspěvková výzkumná organizace, se sídlem na Strahovském nádvoří 1, Praha 1, Česká republika,
- Literarische Verwertungsgesellschaft reg. Gen. m.b.H.¹³², se sídlem Linke Wienzeile 18, A-1060 Wien, Rakousko.

Oba tito dědicové ze závěti dědictví neodmítli. Dá se předpokládat, že druhé jmenované společnosti, která je v Rakousku kolektivním správcem pro díla literární, se Eva Mňáčková rozhodla polovinu autorských práv k dílu svého zemřelého manžela odkázat proto, že během jejich dvacetiletého života v exilu tato organizace Ladislavu Mňáčkovi velmi pomohla. Během exilu totiž vznikla značná část Mňáčkova díla¹³³ publikovaného v té době zejména v němčině.

Obvodní soud pro Prahu 5 dne 16. července 2008 vydal ve věci řízení o dědictví po Evě Mňáčkové pravomocné usnesení, které jednak uznalo a potvrdilo dva výše uvedené subjekty jako dědice ze závěti (v rozsahu dědění autorských práv po L. Mňáčkovi) a dále specifikovalo čtyři dědice ze zákona (pozůstalou neteř a tři pozůstalé synovce¹³⁴). Ani dědici ze zákona dědictví po zůstavitelce neodmítli, a tak mezi ně byla veškerá pozůstalost (s výjimkou autorských práv, která získaly právnické osoby uvedené výše) rozdělena rovným dílem, tj. každý dostal ¼ z ní.

V příloze č. 2 níže přikládám kopii úředního potvrzení Obvodního soudu pro Prahu 5 o tom, kdo se stal (ať už ze závěti nebo ze zákona) dědicem po Evě Mňáčkové.

¹³² Nyní fungující pod názvem Literar-Mechana Wahrnehmungsgesellschaft für Urheberrechte Ges. m. b. H. (viz <https://de.wikipedia.org/wiki/Literar-Mechana>)

¹³³ Vzniklo zde například mnoho scénářů pro televizi, z nichž devět bylo realizováno, a osm prozaických knih, mj. politické eseje Agresoři a Sedmá noc a satirický román Súdruh Münchhausen (česky Soudruh Prášil).

¹³⁴ Došlo zde k dědění v rámci zákonné dědické posloupnosti, konkrétně k dědění ve třetí dědické třídě.

4.3. Dědictví PhDr. Ladislava Fukse

Tato podkapitola popisuje dědictví po českém spisovateli PhDr. Ladislavu Fuksovi. Tento prozaik zemřel osamělý a bezdětný ve věku 70 let dne 19. srpna 1994¹³⁵ ve svém bytě v Praze.

Už v době svého dospívání si uvědomil, že je homosexuálem a od té doby žil střídavě s různými mladíky, kteří se většinou živilí prostitucí. Přestože miloval muže, zemřel jako ženatý člověk. Jak a proč se stalo, že se oženil, ačkoliv byl homosexuál? Podle historiků¹³⁶ tak učinil zejména ze dvou důvodů. Prvním důvodem bylo to, že během totality, která v té době v Československu byla, nebylo vůbec jednoduché žít zde jako homosexuálně orientovaný muž.¹³⁷ Do koncentračních táborů byli totiž tehdy posíláni nejen Židové a Romové, ale také právě homosexuálové. Druhým možným důvodem, o němž historikové spekulují, mohlo být Fuksovo náhlé rozhodnutí emigrovat. Giuliana Limiti, kterou si v roce 1964 vzal za ženu, byla totiž Italka. Touto svatbou se tedy pokusil nejen o únik z osamělosti, ale také z nesvobodného Československa.¹³⁸ Plán mu ale nevyšel a nutno říct, že jeho vlastní vinou. I když chtěl žít život, který byl tehdy považovaný za „normální“, svou přirozenost potlačit nedokázal. Blízký přítel obou novomanželů Arnošt Lustig ve své knize O spisovatelích píše, že se Fuks vytratil již během svatební hostiny (údajně s nějakým rumunským číšníkem).¹³⁹ ¹⁴⁰ Po tomto incidentu utekl Ladislav Fuks z Itálie a několik týdnů se (zejména před manželkou a její pobouřenou rodinou) schovával

¹³⁵ Ladislav Fuks zobrazoval krutou grotesku světa. In: Česká televize [online]. 19. 8. 2009 [cit. 18. 12. 2019]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/kultura/1390337-ladislav-fuks-zobrazoval-krutou-grotesku-sveta>

¹³⁶ A také zejména podle jeho životopisce Jana Poláčka, který čerpal mj. z informací od blízkého přítele Ladislava Fukse – doktora Miroslava Plzáka (více viz https://www.idnes.cz/kultura/literatura/ladislav-fuks.A130914_180029_literatura_ts)

¹³⁷ KUBÍČKOVÁ, Klára. Spalovač mrtvol v rakvi nespával. Ladislav Fuks byl zvrácenou hvězdou. In: iDNES.cz [online]. 15. 9. 2013 [cit. 19. 12. 2019]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/kultura/literatura/ladislav-fuks.A130914_180029_literatura_ts

¹³⁸ O tom, že se Ladislav Fuks chtěl v Itálii skutečně usadit, svědčí mj. fakt, že se si tam nechal přestěhovat řadu věcí, mimo jiné i část své knihovny.

¹³⁹ Ladislav Fuks s sebou vzal mj. všechny peníze, které novomanželé dostali od příbuzných a přátel. Když se pak spisovatel ráno po "svatební" noci strávené s oním číšníkem probral, byl chlapec pryč i s penězi.

¹⁴⁰ JELÍNKOVÁ, Karolína. Ladislav Fuks. Autor Spalovače mrtvol měl i své temnější stránky. In: Topzine.cz [online]. 27. 1. 2014 [cit. 19. 12. 2019]. Dostupné z: <https://www.topzine.cz/ladislav-fuks-autor-spalovace-mrtvol-mel-i-sve-temnejsi-stranky>

v psychiatrické léčebně v Bohnicích, kam se dostal díky svému příteli doktoru Miroslavu Plzákovi.¹⁴¹ Poté nechala Giulianina rodina manželství zrušit papežským výnosem, občanský rozvod nicméně podle československých ani posléze českých zákonů nikdy neproběhl, a tak jejich občanský svazek nebyl nikdy zrušen. Proto Ladislav Fuks zemřel jako ženatý. Giuliana Limiti se svěřila Arnoštovi Lustigovi, že se jí její snoubenec před svatbou ani po ní nedotkl. Z toho vyplývá, že spolu nemohli ani počít děti, tzn. že je jisté, že Ladislav Fuks zemřel bezdětný – tedy bez nepominutelných dědiců.¹⁴²

Ladislav Fuks po sobě zanechal závěť, v níž zůstává svou pozůstalost čtrnácti osobám (třinácti fyzickým a jedné právnické), přičemž do detailu určuje, kdo má co získat. Vzhledem k povaze této práce se budu dále zabývat pouze těmi dědici, kteří získali alespoň nějakou část autorských práv k Fuksovým dílům (kompletní soupis dědiců, tj. i těch, kteří měli nabýt pouze majetek či peněžní prostředky zůstavitele, viz Příloha č. 3 níže). Ve Fuksově závěti je velice podrobně specifikováno, kdo z osob, které v ní ustanovil jako dědice, má dědit autorská práva ke kterému dílu, příp. v jakém poměru.

- Jan Pánek

<i>Mí černovlasí bratři</i>	50%
<i>Variace pro temnou strunu</i>	50%
<i>Spalovač mrtvol</i>	50%
<i>Smrt morčete</i>	50%
<i>Cesta do zaslíbené země</i>	50% (mimo práva na filmové využití díla, tj. zfilmování, práva na filmovou režii, vytvoření scénáře, herecké obsazení apod. a také práva na uplatnění této novely v televizi, rozhlasu a divadle)
Druhou polovinu práv k výše jmenovaným pěti dílům – opět bez práva na využití díla ve filmu, televizi, rozhlasu a divadle – odkázal Ladislav Fuks Janu Klesalovi (viz níže).	
<i>Pasáček z doliny</i>	100%

¹⁴¹ Údajně se zde nechal hospitalizovat nejen kvůli úkrytu před rozezlenými italskými příbuznými, ale také kvůli tomu, že skutečně pociťoval schizofrenní sklony.

¹⁴² KUBÍČKOVÁ, Klára. Spalovač mrtvol v rakvi nespával. Ladislav Fuks byl zvrácenou hvězdou. In: iDNES.cz [online]. 15. 9. 2013 [cit. 19. 12. 2019]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/kultura/literatura/ladislav-fuks.A130914_180029_literatura_ts

- JUDr. Radko Tobičik
Pan Theodor Mundstock 100%

- Jan Klesal
Mí černovlasí bratři 50%
Variace pro temnou strunu 50%
Spalovač mrtvol 50%
Smrt morčete 50%
Cesta do zaslíbené země 50% (mimo práva na filmové využití díla, tj. zfilmování, práva na filmovou režii, vytvoření scénáře, herecké obsazení apod. a také práva na uplatnění této novely v televizi, rozhlase a divadle)
Myši Natálie Mooshabrové 100%
Příběh kriminálního rady 100%
Oslovení z tmy 100%
Nebožtíci na bále 100%

- Martin Hollý
Cesta do zaslíbené země pouze právo na filmové využití díla, tj. zfilmování, práva na filmovou režii, vytvoření scénáře, herecké obsazení apod. a také práva na uplatnění této novely v televizi, rozhlase a divadle

- Ing. Martin Pánek
Návrat z žitného pole 100%
Křišťálový pantoflíček 100%
Obraz Martina Blaskowitze 100%

- MUDr. Daniela Bittnerová
Vévodkyně a kuchařka 100%

- Jana Malá
autorská práva k případným literárním dílům zůstavitele nspecifikovaným v závěti

Pro úplnost a komplexní přehled o tom, jak to je s autorskými právy zděděnými po Ladislavu Fuksovi, je třeba doplnit soupis uvedený výše o několik komentářů. První z nich se týká novely Cesta do zaslíbené země. Práva k ní (ovšem mimo práva na využití díla ve filmu, televizi, rozhlasu a divadle) jsou rovným dílem rozdělena mezi Jana Pánka a Jana Klesala. Budeme-li chtít práva k této novele k nějakým účelům (vyjma výše specifikovaných) získat, budeme muset získat svolení od obou těchto dědiců. Pokud bychom ale chtěli Cestu do zaslíbené země zfilmovat (a příp. následně promítat v televizi), zdramatizovat či předčítat v rozhlasu nebo uvádět na divadle, musíme získat souhlas od Martina Hollého. Alespoň tak to bylo až do března 2004, protože 18. 3. 2004 Martin Hollý zemřel. Nezanedbal po sobě ani závěť ani listinu o vydědění. Jeho dědici (resp. dědičkami) se staly jeho dvě dcery a jeho manželka - tzn. že šlo o dědění v rámci první dědické třídy. V té dědí děti a manželka zůstavitele, přičemž každý rovným dílem. Ani manželka ani dcery Martina Hollého dědictví neodmítly (a současně byly způsobilé dědit), každé z nich tedy připadla 1/3 práv na využití novely Cesta do zaslíbené země ve filmu, televizi, rozhlasu a divadle.¹⁴³ V současnosti musí tedy ten, kdo by chtěl toto dílo zfilmovat či jakýmkoli způsobem uvést v televizi, rozhlasu nebo divadle, získat souhlas od výše zmíněných tří dědiček po Martinu Hollém.

Na závěr považuji za zajímavé zmínit ještě jednu část dědické dohody uvedené v usnesení Obvodního soudu pro Prahu 6 s jednacím číslem D 1528/94-177 ve věci projednání dědictví po Ladislavu Fuksovi, která sice nesouvisí s autorskými právy jako takovými, ale s některými důležitými předměty a dokumenty související s L. Fuksem a jeho dílem ano. Podle této dohody z 8. března 2001 převzal Památník národního písemnictví¹⁴⁴ následující předměty a dokumenty: korespondenci, poznámky a literární posudky¹⁴⁵,

¹⁴³ Vzhledem k tématu se tato práce opět zabývá pouze děděním autorských práv po Ladislavu Fuksovi a další části dědictví po zesnulém Martinu Hollém nezmiňuje.

¹⁴⁴ se sídlem Strahovské nádvoří 1, Praha 1 a zastoupený tehdejší ředitelkou PhDr. Evou Wolfovou

¹⁴⁵ Šlo o korespondenci např. od R. Barana, V. Basovníka, Z. Bělinové, L. Bělohradské, J. Dočekala, J. Grygara, M. Kadlečkové, F. Kouřila, P. Kováře, A. Kozáka, D. Hamšíka, V. Justla, F. Kožíka, V. Laciny, J. Loukotkové, A. a V. Mertlových, L. Pelcové, P. Prouzy, L. Sprocka, A. F. Stehlíka, J. Veldy aj.). Co se týče vlastních rukopisů, jednalo se například o romány, filmové a rozhlasové scénáře, vědecké a odborné práce, články, rozhovory, recenze, doslovy, projevy, přednášky a pracovní materiály). Více viz Literární

fotografie, exempláře zůstavitelových knih, strojopisy článků, diplomy, medaile, jmenování, starý kufříkový psací stroj a sošky z moduritu vyrobené zůstavitelem. Tento majetek tehdy odpovídal ceně 15 000 Kč a Památník národního písemnictví jej získal oproti uhrazení nákladů na pohřeb (pasiv dědictví) ve výši 387 Kč.¹⁴⁶

Dědickou dohodou z 8. března 2001, která byla téhož roku schválena příslušným soudem (podrobněji viz výše), však celý proces dědění autorských práv k Fuksovým dílům nekončí. Obvodní soud pro Prahu 6 sice vydal v roce 2001 pravomocné rozhodnutí, v němž určil cenu majetku a výši dluhů a schválil dědickou dohodu vycházející z platné závěti, kterou Ladislav Fuks zanechal, nicméně o šestnáct let později, tj. v roce 2017, se objevila závěť nová. Jednalo se o „závěť pro pana Jiřího Tušla“¹⁴⁷ (tak byl dokument zůstavitelem nadepsán v samém záhlaví), který je literárním publicistou a moderátorem v Českém rozhlase. Závětí porizuje zůstavitel Ladislav Fuks o jediném díle – knize „Zrcadla Ladislava Fukse – Jiří Tušl, Ladislav Fuks“. Její první část (obsahující zejména nacionále apod.) je psaná na stroji, její meritum je však napsané vlastní rukou v tomto znění:

„V případě, že bych nevybral svůj honorář za knihu Zrcadla Ladislava Fukse nebo vybral jen jeho část – k titulu patří ještě slova Jiří Tušl, Ladislav Fuks“, připadá celý honorář, event. jeho zbývající část výše uvedenému panu Jiřímu Tušlovi na neomezenou dobu. Jiří Tušl je jediný a tím tedy hlavní dědic veškerých vydavatelských práv a všeho, co s tím souvisí také po mé smrti.“

Za tímto ručně psaným ujednáním následuje datace (ve tvaru „Praha, prosinec 1992), podpis a razítko zůstavitele a také vlastnoruční podpis a potvrzení od dvou svědků s uvedením jejich nacionálií. Tuto závěť (kopie dokumentu viz Příloha č. 4 níže) zaslal v roce 2017 Jiří Tušl do DILIA s tím, že by chtěl uplatnit právo, které mu ukládá. Pokud by tato závěť byla prohlášena za platnou, mělo by toto prohlášení dopad zejména na stávající dědičku Janu

archiv Památníku národního písemnictví:
<http://www.badatelna.eu/fond/181213/zakladni-informace/>

¹⁴⁶ Více viz usnesení Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 16. 5. 2001 (číslo jednací D 1528/94-177) v příloze č. 3 níže.

¹⁴⁷ Jiří Tušl patřil dlouhou dobu vedle Arnošta Lustiga k nejbližším přátelům Ladislava Fukse. Mnoho let uváděl jeho spisovatelské besedy doma i v zahraničí, odvysílal s ním několik rozhlasových pořadů a rozhovory s ním vydával také v denících a časopisech.

Malou, které měla dle závěti projednávané soudem v roce 2001 náležet autorská práva k případným literárním dílům zůstavitele nespécifikovaným v závěti. A takovým (v závěti konkrétně neuvedeným) dílem bylo i výše zmíněné Zrcadlo Ladislava Fukse. Na žádost Jiřího Tušla odpověděla tehdy DILIA v tom smyslu, že k uplatnění tohoto dokumentu by bylo nutné znovu otevřít dědické řízení po Ladislavu Fuksovi – tj. požádat příslušný soud o dodatečné projednání dědictví za přítomnosti stávajících dědiců. Kdyby se tak však stalo, mohl by tento soud při řízení shledat jako problémové dvě skutečnosti. Za prvé to, že v závěti předkládané panem Jiřím Tušlem je datum uvedeno pouze ve tvaru „prosinec 1992“. Tento tvar je totiž v rozporu se zákonem č. 40/1964 Sb. (občanským zákoníkem), platným v době sepsání závěti (a také za smrti zůstavitele), který stanovoval, že každá závěť musí obsahovat den, měsíc a rok svého podpisu, jinak je neplatná. Tzn., že už z toho důvodu, že v ní není uveden den podpisu, není tato závěť (podle tehdejších norem) platná. Druhou přinejmenším problematickou skutečností je to, že současní dědici autorských práv po Ladislavu Fuksovi jsou dědici ze závěti a podle legislativy pozdější závěť ruší závěť předchozí, pokud vedle sebe nemohou stát. Mohlo by se tedy stát, že bude neplatná z těchto důvodů. Kvůli zjištění data sepsání závěti popsané na str. 42 až 44 výše a také kvůli výsledku projednávání „závěti pro pana Jiřího Tušla“ jsem kontaktovala jak Obvodní soud pro Prahu 6, tak přímo notářku JUDr. Jiřinu Hlůžkovou, která měla dědické řízení na starosti. Paní J. Hlůžková nereagovala ani na telefonáty ani na několik emailů a z příslušného soudu mi zaslali následující odpověď:

„...k Vaší žádosti sděluji, že z dědického spisu 26 D 1224/2003 bylo zjištěno, že datum sepsání závěti Ladislava Fukse bylo 15. 7. 1984.“¹⁴⁸

Z tohoto přípisu soudu dále vyplývá, že po objevení „závěti pro pana Jiřího Tušla“ nebylo dědické řízení znovu otevřeno a soud se tímto dokumentem nijak nezabýval.

A o jaké knize je vlastně v závěti pro pana Jiřího Tušla řeč a jak se na ní Jiří Tušl podílel? Její ústřední část tvoří paměti Ladislava Fukse, které začal psát počátkem 90. let a dopsal je koncem roku 1993, tedy nedlouho

¹⁴⁸ Tuto informaci jsem obdržela dne 22. 6. 2020 prostřednictvím přípisu Obvodního soudu pro Prahu 6 (spisová značka 52 Si 152/2020).

před svou smrtí. Všechny kapitoly odevzdal Ladislav Fuks svému příteli Jiřímu Tušovi, kterého si zvolil jako redaktora této své knihy. V následujících měsících oba spolupracovali na její konečné podobě. Jiří Tušl doplnil dle předchozí vzájemné dohody paměti spisovatele o svůj pohled v celkem pěti intermezzech.^{149 150}

Kniha poprvé vyšla v roce 1995 pod složeným názvem, přičemž pro každou část knihy byl název samostatný a stejně tak byl zvlášť uvedený autor každé části: „Moje zrcadlo: vzpomínky, dojmy, ohlédnutí / Ladislav Fuks & Co bylo za zrcadlem / Jiří Tušl“.¹⁵¹ V databázi Národní knihovny ČR je současně Jiří Tušl uveden jako ten, kdo knihu uspořádal a kdo je (kromě Ladislava Fukse) jedním ze dvou dalších původců knihy – spolu s Arnoštem Lustigem.

A kdo tedy aktuálně majetkovými právy autorskými k této knize disponuje? V informačním systému DILIA je u tohoto díla uveden Jiří Tušl jako spoluautor s 50% autorským podílem a Jana Malá jako dědička 50% podílu pana Fukse (tento podíl jí náleží, protože v závěti Ladislava Fukse popsané na stranách 42 až 44 stojí, že má dědit autorská práva k literárním dílům zůstavitele výslovně nespecifikovaným v závěti).

4.4. Dědictví Jaroslava Foglara

V následující podkapitole se tato práce věnuje analýze sporu o dědictví Jaroslava Foglara, českého spisovatele, redaktora časopisů pro děti a mládež a vůdce 2. skautského oddílu (Hoši od Bobří řeky). Jaroslav Foglar zemřel 23. ledna 1999 v Thomayerově nemocnici v Praze dosáhnuv stáří 91 let. V této nemocnici byl dlouhodobě hospitalizován od jara roku 1995.¹⁵² Dne 26. dubna 1996 zde sepsal formou notářského zápisu závěť, ve které je uvedeno, že „*dědicem veškerého mého majetku ustanovuji Nadaci Jaroslava Foglara*

¹⁴⁹ Moje zrcadlo. In: Databazeknih.cz [online]. [cit. 6. 12. 2019]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/moje-zrcadlo-58348>

¹⁵⁰ Jiří Tušl. In: ČBDB [online]. [cit. 6. 12. 2019]. Dostupné z: <https://www.cbdb.cz/autor-9089-jiri-tusl>

¹⁵¹ Standardní katalogizační záznam – Moje zrcadlo In: Databáze Národní knihovny ČR [online]. [cit. 7. 12. 2019]. Dostupné z: https://aleph.nkp.cz/F/C3F8HKYJBIJQFNNKL7YVVNHXS54XX1D9KM8FUSVTC4RRN529Q3-09716?func=full-set-set&set_number=114479&set_entry=000004&format=999

¹⁵² Jaroslav Foglar. In: Wikipedia.cz [online]. [cit. 13. 2. 2020]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Jaroslav_Foglar

se sídlem Praha 3, Křišťanova 18". Kromě tohoto sdělení je v závěti napsána už jen jedna věta: „*Toto je moje jediná závěť.*“ Následuje podpis spisovatele a podpis notářky.¹⁵³ Z této závěti je tedy zřejmé, že veškerý svůj majetek, a tedy včetně autorských práv ke všem svým dílům, odkazuje Foglar výše zmíněné nadaci, v níž v roce 1996 působil jako předseda.

Ještě před Foglarovou smrtí se však stala jedna důležitá věc, která měla později zásadní vliv na celé dědické řízení. K 1. lednu roku 1999, tedy tři týdny před Foglarovou smrtí, se Nadace Jaroslava Foglara (dále jen Nadace JF) – jediný dědic veškeré spisovatelovy pozůstalosti – ocitla v likvidaci. Z jakého důvodu? V roce 1997 došlo k přijetí zákona č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních fondech), který nabyl účinnosti 1. ledna 1998. Zde se v § 3, odst. 4 uvádí, že „*Celková hodnota nadačního jmění nesmí být nižší než 500 000 Kč a po dobu trvání nadace se nesmí snížit pod tuto hodnotu.*“ Podle přechodných a závěrečných ustanovení této právní úpravy (viz § 35 cit. Zákona), byl statutární orgán nadace povinen podat návrh na zápis do rejstříku podle tohoto zákona včetně doložení stanovené minimální výše nadačního jmění ke dni podání návrhu, a to ve lhůtě 12 měsíců ode dne účinnosti této normy, tj. do 31. 12. 1998. Kromě toho měl ale statutární orgán Nadace JF ještě další možnosti, jak postupovat v souladu s tímto zákonem: mohl v téže lhůtě sloučit nadaci s jinou nadací či nadačním fondem se stejným nebo obdobným účelem, přeměnit ji na obecně prospěšnou společnost nebo rozhodnout o zrušení nadace a jejím vstupu do likvidace.¹⁵⁴ Protože ale Nadace JF nesplnila v uvedené lhůtě ani jednu z variant umožňujících její další fungování, nařídil okresní úřad v souladu s § 35 její likvidaci a likvidátorem určil JUDr. Františka Veselého.

Po Foglarově smrti měla tedy podle nalezené závěti připadnout veškerá jeho pozůstalost Nadaci JF, která už v té době byla v likvidaci. V říjnu 1999 vydal obvodní soud pro Prahu 3 usnesení se spisovou značkou 13 D 129/99-124, ve kterém ustanovuje správcem dědictví po dobu trvání dědického řízení notáře JUDr. Bohdana Halladu (více viz Příloha č. 5 níže).

¹⁵³ FRAJEROVÁ, Blanka a KOVAŘÍK, Petr. Tajemství testamentů: závěti slavných, mocných i nemocných. Praha: Modrý stůl, 2004. ISBN 80-903-4711-8. s. 305

¹⁵⁴ Zákon o nadacích a nadačních fondech (zákon č. 227/1997 Sb.). In: Zákony online [online]. [cit. 14. 2. 2020]. Dostupné z: <http://zakony-online.cz/?s143&q143=all>

Přestože byla Foglarova závěť formulována jednoznačně, vyvolala po jeho smrti vleklý soudní spor týkající se spisovatelovy pozůstalosti, který trval téměř patnáct let. Přesněji řečeno tento spor vyvolal Petr Foglar, synovec zesnulého spisovatele a jeho jediný žijící příbuzný.¹⁵⁵ A jak tedy celý spor probíhal?

V roce 2000 podal Petr Foglar, spisovatelův synovec, žalobu o určení neplatnosti závěti. Svou žalobu opíral zejména o to, že v době sepsání své závěti byl jeho strýc takřka slepý a nevěděl tedy, co podepisuje.¹⁵⁶ Kromě toho upozorňoval Petr Foglar na to, že jeho strýc podepsal závěť až po notářce (která ji tedy ověřila dříve, než ji zůstavitel podepsal), což je nesprávné pořadí.¹⁵⁷ Pokud by soud shledal závěť neplatnou, získal by dědictví on jakožto dědic ze zákona (dědění ve třetí dědické skupině dle v té době platné úpravy Občanského zákoníku).

Obvodní soud pro Prahu 3 se žalobou zabýval a rozhodl ve prospěch Petra Foglara – přiřkl dědictví jemu. Nadace JF zastupovaná advokátem Mgr. Danem Loukotou podala odvolání k Městskému soudu v Praze, který verdikt Obvodního soudu pro Prahu 3 následně zrušil a rozhodl zcela opačně (tedy ve prospěch Nadace JF). Oba zmíněné soudy si mezi sebou případ ještě několikrát „předávaly“ – kvůli několika následným odvoláním obou zainteresovaných stran. Rozhodnutí Městského soudu v Praze ve prospěch Nadace JF následně zrušil odvolací soud (k němuž se odvolal Petr Foglar), který prohlásil závěť za neplatnou z důvodů uváděných v žalobě. Třetí fáze dopadla stejně jako ta druhá. Čtvrté rozhodnutí obvodního soudu pro Prahu 3 z května roku 2008 už nicméně Městský soud v Praze potvrdil. Projednával jej opět na žádost Petra Foglara a dne 9. června 2009 rozhodl pravomocným verdiktem o zamítnutí jeho žaloby (tj. o tom, že závěť je platná). Usnesl se mj., že zvolený postup sepsání závěti sice není v souladu s obecnou praxí, ale nemůže být důvodem k vyslovení neplatnosti závěti.

¹⁵⁵ Foglar se nikdy neoženil, byl bezdětný a v době jeho smrti už jiné žijící příbuzné neměl.

¹⁵⁶ DRCHAL, Václav. Foglar viděl dobře, co podepisuje. Soud přiřkl dědictví nadaci. In: Lidovky.cz [online]. 10. 6. 2009 [cit. 18. 2. 2020]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/foglar-videl-dobre-co-podepisuje-soud-priřkl-dedictvi-nadaci.A090610_112258_In_domov_mel

¹⁵⁷ FRAJEROVÁ, Blanka a KOVAŘÍK, Petr. Tajemství testamentů: závěti slavných, mocných i nemocných. Praha: Modrý stůl, 2004. ISBN 80-903-4711-8. s. 305

Rozhodnutí obou soudů byla činěna na základě lékařských posudků. Za účelem jejich vydání Foglarův zdravotní stav opakovaně hodnotili znalci z oboru očního lékařství. První dva se v názoru neshodli, a tak bylo třeba zajistit revizní znalecký posudek. Ten vydal oční lékař Fakultní nemocnice v Brně MUDr. Igor Vícha. V posudku je uvedeno, že Jaroslav Foglar byl za pomoci běžných dioptrických brýlí schopen číst písmo o velikosti 2 milimetry. Písmo na závěti je podle znalce dostatečně velké a tisk natolik kontrastní, že čtení jejího textu nemělo činit Jaroslavu Foglarovi žádná potíže.^{158 159}

S rozhodnutím o tom, že závěť je platná, se ale Foglarův synovec nesmířil, a proto tento procesně neúspěšný žalobce podal 11. 8. 2010 dovolání k Nejvyššímu soudu ČR a požadoval jeho rozhodnutí. Nejvyšší soud tuto kauzu následně vrátil k projednání Obvodnímu soudu pro Prahu 3 s odůvodněním, že žalovaná Nadace JF v likvidaci měla dnem 31. 1. 2010 zaniknout. Během následujících soudních řízení žalobce Petr Foglar zemřel (v květnu roku 2012), aniž by ustanovil svého dědice. Do soudního řízení proto místo něj vstoupil advokát určený Nejvyšším soudem, který vystupoval jako opatrovník neznámých dědiců Petra Foglara. Nakonec bylo dovolání zamítnuto bez veřejného jednání.¹⁶⁰

Ani smrtí Petra Foglara a zamítnutím jeho dovolání ohledně neplatnosti závěti však kauza týkající se dědictví po Jaroslavu Foglarovi zdaleka nekončí. Na konci roku 2012 sice Nejvyšší soud rozhodl, že je závěť platná (tedy ve prospěch závětního dědice Nadace JF), ale dědické řízení tím ještě ukončeno nebylo. V následujícím roce (konkrétně 30. června 2013) se funkce likvidátora Nadace JF vzdává JUDr. František Veselý a místo něj byl jejím likvidátorem jmenován Ing. Jan Ježek. Dne 5. dubna 2014 bylo dědické řízení pravomocně skončeno usnesením Obvodního soudu pro Prahu 3 – č. j. 13 D 129/99-569

¹⁵⁸ KOUKAL, Josef. Závěť Jaroslava Foglara je platná, rozhodl soud In: Novinky.cz [online]. 5. 5. 2008 [cit. 18. 2. 2020]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/zavet-jaroslava-foglara-je-platna-rozhodl-soud-40196717>

¹⁵⁹ DRCHAL, Václav. Foglar viděl dobře, co podepisuje. Soud přiřkl dědictví nadaci. In: Lidovky.cz [online]. 10. 6. 2009 [cit. 18. 2. 2020]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/foglar-videl-dobre-co-podepisuje-soud-priřkl-dedictvi-nadaci.A090610_112258_In_domov_mel

¹⁶⁰ Spor o majetek po Foglarovi po 12 letech končí, synovec u soudu neuspěl. In: iDNES.cz [online]. 18. 12. 2012 [cit. 18. 2. 2020]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/spor-o-majetek-jaroslava-foglara.A121218_095053_domaci_skr

(přípis viz Příloha č. 6 níže). Jediným dědicem se stala Nadace JF v likvidaci. Tím samým dnem zanikla současně funkce správce dědictví, kterou do té doby vykonával notář JUDr. Bohdan Hallada. Majetek po zesnulém spisovateli tedy od té chvíle spravoval likvidátor Nadace JF Ing. Jan Ježek. Nadace JF nicméně mohla Foglarovu pozůstalost vlastnit pouze do okamžiku ukončení své likvidace, tj. do svého zániku. Proto bylo třeba rozhodnout o přidělení veškeré pozůstalosti (resp. likvidačního zůstatku Nadace JF v likvidaci) po Jaroslavu Foglarovi nadaci nebo nadačnímu fondu s podobným posláním, příp. obci, na jejímž území má Nadace JF v likvidaci sídlo. Tím, kdo může v takové situaci rozhodnutí o tom, komu bude majetek přidělen, učinit, je právě likvidátor čili v tomto případě Ing. Jan Ježek.

A v tomto okamžiku vznikl v celé kauze týkající se Foglarova dědictví další právní problém. Protože Nadace JF v likvidaci zdělila veškerou pozůstalost zesnulého spisovatele, stala se samozřejmě i dědicem všech majetkových autorských práv k jeho dílům. Jejich nositelem může být však pouze do ukončení své likvidace, tj. do svého zániku. Na rozdíl od zbytku pozůstalosti jsou však majetková práva autorská nepřevoditelná (více viz podkapitola 2.2. výše), tudíž je v rámci likvidace Nadace JF není možné na jiný subjekt převést. A kdo by se tedy po zániku Nadace JF měl stát nositelem těchto autorských práv? Podle autorského zákona – konkrétně dle ustanovení § 26 – platí, že:

„Zanikne-li právnická osoba, která zdělila majetková práva k dílu, bez právního nástupce, připadají tato majetková práva státu.“

Případne-li dědictví státu, jedná se odúmrtí. Výše uvedený paragraf dále popisuje, kdo konkrétně bude práva v případě odúmrti vykonávat:

„Zdělí-li takto majetková práva stát nebo státu majetková práva případnou, vykonává je svým jménem Státní fond kultury České republiky, a pokud jde o díla audiovizuální a díla audiovizuálně užitá, Státní fond kinematografie. Příjmy z výkonu majetkových práv státu vykonávaných těmito státními fondy jsou příjmy těchto státních fondů.“

Podle autorského zákona tedy připadají autorská práva k Foglarovým dílům České republice a vykonávat by je měl Státní fond kultury České republiky. S právním názorem, že mají autorská práva k dílům Jaroslava Foglara připadnout

státu, oslovil likvidátora Ing. Jana Ježka v srpnu 2014 Mgr. Milan Němeček, PhD., který byl t. č. pověřen vedením Státního fondu kultury. V dopise, který mu – na radu agentury DILIA sdílející stejný právní názor (tedy, že se jedná o odúmrtí) – zaslal, ho zároveň požádal o sdělení stavu likvidace Nadace JF a následné předání licenčních smluv uzavřených ve vztahu k dílům Jaroslava Foglara, příp. dalších dokumentů dokládajících nakládání s těmito právy. Na tuto výzvu likvidátor nijak nereagoval, zřejmě proto, že dokud není likvidace ukončena, přináší mu díla Jaroslava Foglara nemalé peníze, jimiž zřejmě postupně „umožňuje“ dluhy likvidované nadace.

O Foglarovo dědictví se přihlásilo hned několik subjektů – např. Nadační fond Rychlé šípy Jaroslava Foglara, Skautská nadace Jaroslava Foglara (dále jen Skautská nadace JF) a Městská část Praha 3 (prostřednictvím své rady). Tyto subjekty mezi sebou vedly o dědictví spory, nakonec se však Městská část Praha 3 se Skautskou nadací JF dohodla (resp. uznala její nárok na pozůstalost) a výrazně se tak zvýšila její šance na získání dědictví.¹⁶¹ ¹⁶² Koncem roku 2014 byla Skautská nadace JF oslovena likvidátorem Nadace JF v likvidaci Ing. Janem Ježkem k převzetí pozůstalosti.

Ani tím však spory týkající se Foglarova dědictví, a zejména autorských práv k jeho dílu, neustaly. Podle všeho za nimi stál samotný likvidátor Nadace JF Ing. Jan Ježek, majitel pražské účetní firmy. Ten svým jednáním, resp. spíše svou nečinností zapříčinil mnohé průtahy v celém vypořádání Foglarova odkazu.¹⁶³ V říjnu 2014 mu agentura DILIA vyplatila deponované odměny za užití díla JF a od té doby jej několikrát kontaktovala ohledně aktuálního stavu likvidace dané Nadace JF. S obdobnou žádostí se na něj také obracel Státní fond kultury (viz výše). Likvidátor Ing. Jan Ježek vždy oba subjekty ujišťoval o brzkém ukončení likvidace, nic však nenasvědčovalo tomu, že by v tomto reálně podnikal

¹⁶¹ Skauti mají dědictví J. Foglara na dosah. In: Parlamentnilisty.cz [online]. 22. 8. 2014 [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/nazory-a-petice/Skauti-maji-dedictvi-J-Foglara-na-dosah-331742>

¹⁶² OPPELT, Robert. Přestanou se prát o dědictví po Jaroslavu Foglarovi. Skauti našli s Prahou 3 společnou řeč In: Metro [online]. 25. 8. 2014 [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: https://www.metro.cz/prestanou-se-prat-o-dedictvi-po-jaroslavu-foglarovi-skauti-nasli-s-prahou-3-spolecnou-rec-g7a-/praha.aspx?c=a140825_161620_co-se-deje_jbs

¹⁶³ LEBEDA, Milan. Nadace přebírá odkaz a dědictví Jaroslava Foglara. In: Skautská nadace Jaroslava Foglara [online]. [cit. 12. 4. 2020]. Dostupné z: <https://skautskanadace.cz/rozhovor-s-predsedou-spravni-rady-tomasem-sidlem-v-casopise-bohousek/>

jakékoli kroky. V září 2016 odeslala panu Ing. J. Ježkovi DILIA nabídku na agenturní zastupování vč. návrhu smlouvy. I přes několik urgencí (nejen ze strany DILIA, ale i ze strany Státního fondu kultury) likvidátor na nabídku nereagoval. Kvůli neustálým průtahům a odpírání součinnosti poslala DILIA na začátku prosince 2016 Městské části Praha 3 stížnost na nedostatky v činnosti likvidátora Ing. Jana Ježka.¹⁶⁴ Rada této Městské části, která Ing. Jana Ježka likvidací dané Nadace JF pověřila, v lednu 2017 doručila DILIA usnesení o odložení stížnosti z důvodu, že činnost likvidátora nespadá pod činnost správního orgánu, kterým je Městská část Praha 3. Dále uvedla, že kontrola výkonu funkce likvidátora spadá pod činnost soudu, kterému také přísluší případné odvolání likvidátora řádně neplnícího své povinnosti a následné jmenování likvidátora nového.

Nutno říct, že si v mnoha záležitostech týkajících se odkazu Jaroslava Foglara likvidátor opravdu dával načas. Například spisovatelův zapečetěný byt předal Skautské nadaci JF až v červnu roku 2017. Skauti zde kromě různých osobních věcí, písemností a archiválií našli také třicet osm důkladně ukrytých vkladních knížek s celkovým zůstatkem v řádu několika milionů korun. Tento nález zapříčinil „obživení“ celé kauzy, protože díky němu bylo nutné zahájit dodatečné projednání dědického řízení (více viz podkapitola 2.3.6. výše) po Jaroslavu Foglarovi.¹⁶⁵

Nakonec se Skautská nadace JF dostala i k tomu, že nyní může disponovat s autorskými právy k dílům Jaroslava Foglara. Jak? Ing. Jan Ježek jednající za Nadaci JF v likvidaci uzavřel se Skautskou nadací JF licenční smlouvu, ve které jí bylo uděleno oprávnění nakládat s majetkovými právy autorskými k dílu Jaroslava Foglara bez jakýchkoli omezení. Tato licenční smlouva také umožnila Skautské nadaci JF nechat se při výkonu předmětných majetkových práv autorských zastupovat třetí osobou. Tou se ke všem způsobům užití děl vyjma užití děl v rámci tištěných knižních vydání a vydání v podobě e-book stala agentura DILIA, která se Skautskou nadací JF uzavřela agenturní smlouvu o zastupování. Ve výkonu majetkových práv autorských k užití Foglarových děl na poli literárním (knižní vydání – tištěná i ve formě e-book) není Skautská

¹⁶⁴ prof. JUDr. Jiří Srstka, osobní setkání – rozhovor, Praha 28. 2. 2020

¹⁶⁵ MENSCHIK, Tomáš. Spor o Foglara. Stát vs. skauti. Týden. 2017, roč. 2017, č. 31, s. 20-23

nadace JF nikým zastupována, vykonává je tedy sama a napřímo. Otázkou zůstává, jakou část z výnosů z výkonu těchto práv si Skautská nadace JF nechává a jakou odvádí likvidátorovi Ing. Janu Ježkovi.

4.5. Dědictví Hugo Haase

Tato podkapitola se zabývá dědictvím po československém herci, scénáristovi a režisérovi Hugo Haasovi. Ten po své emigraci na začátku roku 1939 do Ameriky hrál jednak v divadlech v Los Angeles nebo New Yorku, ale uspěl také u filmu v Hollywoodu, a to nejen jako herec a režisér, ale také coby scénárista a producent čtrnácti vlastních filmů. Hugo Haas zemřel ve Vídni 1. prosince 1968, kdy se udusil během astmatického záchvatu.

Zanechal po sobě manželku Marii Margueritu „Bibi“ Haasovou (roz. von Bibikoff) a svého jediného syna Ivana, který však zemřel v New Yorku necelý rok po něm.¹⁶⁶ Jeho další nejbližší příbuzní zemřeli o mnoho let dříve – matka Olga (Elka) už v roce 1933, otec Zikmund (Lipmann) a bratr Pavel o několik let později v koncentračních táborech. Jedinou dědičkou veškeré pozůstalosti po Hugo Haasovi se tedy stala jeho manželka Marie. Po manželově a synově smrti zůstala ve Vídni a starala se jako vychovatelka o osiřelé děti v dětském domově. V posledních letech svého života se přestěhovala do rakouského města Laxenburg, kde žila v domově pro seniory Haus Elisabeth patřícímu ke klášteru Řádu milosrdných sester svatého kříže. Zde také 9. května roku 2009 zemřela ve věku 92 let.^{167 168}

Agentura DILIA začala pátrat po dědicích Marie Haasové, aby zjistila, komu má vyplatit deponované odměny za užití děl Hugo Haase. Z domova Haus Elisabeth se pracovníci DILIA dozvěděli, že potenciálním dědicem by měl být Jamal Al-Wazan, o kterého se Marie Haasová starala v dětském domově ve Vídni.

¹⁶⁶ MOTL, Stanislav. POHNUTÉ OSUDY: Traumata Bibi a Huga Haasových. Herec utekl, když po něm střílel německý důstojník. In: Lidovky.cz [online]. 2. 8. 2015 [cit. 17. 3. 2020]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/lide/pohnute-osudy-bibi-a-hugo-haasovi-si-v-sobe-nesli-mnoha-traumata.A150719_174214_lide_ELE

¹⁶⁷ Zemřela Marie 'Bibi' Haas, vdova po Hugu Haasovi. In: Lidovky.cz [online]. 20. 5. 2009 [cit. 19. 3. 2020]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/kultura/zemrela-marie-bibi-haas-vdova-po-hugu-haasovi.A090520_165632_in_kultura_jk

¹⁶⁸ Marie Bibikoffová-Haasová. In: CŠFD.cz [online]. [cit. 19. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/tvurce/28936-marie-bibikoffova-haasova/>

Následně se ho snažili několikrát korespondenčně kontaktovat – jak na adrese, kterou získali od Haus Elisabeth, tak na adrese sídla jeho firmy – ale neúspěšně.

V březnu 2019 obdržela agentura DILIA kopii pravomocného usnesení soudu v Mödlingu (viz Příloha č. 7 níže), který projednával dědictví po Marii Haasové. V tomto usnesení z 12. září 2011 stojí, že se jedná o odúmrtí, protože Marie Haasová po sobě nezanechala žádné dědice (resp. protože uplynula lhůta pro nalezení neznámých dědiců, během níž se žádní dědicové nepřihlásili). Pozůstalost Marie Haasové, a tedy i autorská práva, tedy nabyt stát Rakousko, který je v rámci výkonu autorských práv zastoupen Finanzprokuratur (se sídlem Singerstraße 17-19, 1010 Wien).

5. Závěr

Tato diplomová práce poskytuje ucelený výklad obecných principů, na nichž je založeno dědické právo, popsanych v novém občanském zákoníku, a současně podrobné vysvětlení principů dědění majetkových práv autorských tak, jak je definuje autorský zákon a další související právní normy.

Aby bylo možné předložit komparaci teorie vycházející z příslušných zákonů s praxí, obsahuje tato práce analýzu pěti konkrétních kauz týkajících se dědění majetkových práv autorských k autorským dílům. Pro úplnost v krátkosti shrnu, o co v jednotlivých kauzách šlo a jak byly vyřešeny.

U první z nich – dědictví po JUDr. Bohumilu Hrabalovi se jednalo o případ, kdy autor zanechal dvě závěti pojednávající o dědění majetkových práv autorských ke svým dílům, a nebylo jasné, zda vedle sebe mohou obstát. V jedné (dříve napsané) odkazuje tato práva po třetinových podílech své švagrové Dagmar Hrabalové a dvěma subjektům a ve druhé (později napsané) odkazuje majetková práva autorská z veškerých zahraničních užití Rakušance Susanne Rothové. Druhá závěť byla navíc českými dědici napadena s tím, že není dost konkrétní. Nakonec byly za platné uznány obě závěti.

Autorská práva k dílům Ladislava Mňacha zdělila jeho manželka Eva Mňachková, která je následně odkázala dvěma právníckým osobám – Památníku národního písemnictví a Literarische Verwertungsgesellschaft (každý získal přesně polovinu práv k Mňachovým dílům).

PhDr. Ladislav Fuks ve své závěti svědomitě uspořádal veškerý svůj majetek i autorská práva ke svým dílům, která pečlivě rozdělil mezi sedm dědiců. Šesti z nich přidělil práva ke konkrétním dílům (případně procentuální podíly na nich) a jedné dědičce – Janě Malé – odkázal práva k literárním dílům, která v závěti nejsou specifikovaná. U jednoho díla specifikoval také, komu mají připadnout práva ke kterým druhům užití. Objevil se nicméně ještě jeden testament – tzv. „závěť pro pana Jiřího Tušla“, podle něhož měl pan Tušl zdědit veškerá práva k dílu Zrcadlo Ladislava Fukse. Tato závěť by měla, v případě jejího prohlášení za platnou, vliv právě na Janu Malou, které měla práva k tomuto dílu náležet. U tohoto díla jsou v současnosti práva rozdělena

– polovinu z nich má Jiří Tuší, polovinu Jana Malá. Právy k ostatním dílům disponují ostatní určení dědici, příp. jejich právní nástupci.

Jaroslav Foglar sepsal jedinou závěť, ve které odkázal veškerý majetek Nadaci Jaroslava Foglara, která se ale několik týdnů před jeho smrtí ocitla v likvidaci. Neplatnosti této závěti se opakovaně dovolával Foglarův synovec Petr, který se s touto Nadací JF mnoho let soudil. Nadace Jaroslava Foglara nakonec vleklý soud vyhrála, protože ale může pozůstalost vlastnit pouze do okamžiku ukončení své likvidace, tedy do svého zániku, je třeba, aby ji poté přidělila nadaci nebo nadačnímu fondu s podobným posláním, příp. obci, na jejímž území má Nadace JF v likvidaci sídlo. Majetková práva autorská jsou ale nepřevoditelná, a proto je nelze na jiný subjekt převést. Právě kvůli nim Státní fond kultury opakovaně oslovoval likvidátora s právním názorem, že zánikem Nadace Jaroslava Foglara se autorská práva k dílům Jaroslava Foglara stávají odúmrtí, čímž se celá záležitost ještě zkomplikovala. Likvidátor na toto nijak nereagoval a sepsal neomezenou výhradní licenční smlouvu se Skautskou nadací JF, která nyní právy disponuje.

Jedinou dědičkou veškeré pozůstalosti po Hugo Haasovi se stala jeho žena Marie Marguerita „Bibi“ Haasová. Když zemřela, zjistilo se, že nezanechala závěť a že nežijí žádní dědicové ze zákona. Domov pro seniory Haus Elisabeth, v němž před smrtí pracovala, sdělil DILIA, že by potenciálním dědicem mohl být Jamal Al-Wazan. To se však neprokázalo, pozůstalost byla prohlášena za odúmrtí, a tak ji získal (vč. majetkových práv autorských k Haasovým dílům) stát Rakousko, který je v rámci výkonu autorských práv zastoupen Finanzprokurator.

Jaké závěry obecného charakteru lze učinit na základě faktů popsaných v této práci? Které případné legislativní změny by stávající systém dědění majetkových práv autorských mohly alespoň trochu zjednodušit? Domnívám se, že v praxi dochází často k problémům zejména kvůli principu, kdy v případě, že jsou majetková práva autorská k některému z děl rozdělena mezi více dědiců, musí s případným poskytnutím licence souhlasit všichni – bez ohledu na to, jak velký procentuální podíl z daných práv vlastní.

S tímto problémem se můžeme setkat například u děl, která společně vytvořili Zdeněk Svěrák a Ladislav Smoljak, jehož syn vlastníci pouhou 1/8 práv značně ovlivňuje to, jak s nimi bude nakládáno. Na jeho vůli jsou tak absolutně

závislí nejen nositelé zbývajících 7/8 práv, ale i zájemci o licenci. Tyto a obdobné situace by mohly eliminovat, kdyby se do legislativy implementovala možnost uplatnění majoritního systému. Díky němu by k poskytnutí licence stačilo to, že s jejím udělením budou souhlasit dědicové, kteří vlastní dohromady více než 50% majetkových autorských práv k danému dílu. Myslím, že další věcí, která by mohla v praxi činit potíže je to, že legislativa v současné době umožňuje odkázat různé druhy užití k jednomu dílu různým dědicům. Tato situace nastala například u díla *Cesta do zaslíbené země* od Ladislava Fukse, který majetková práva autorská k tomuto dílu pro různé druhy užití rozdělil de facto mezi tři dědice – Jana Pánka, Jana Klesala a Martina Hollého (více viz podkapitola 4.3. výše). Pokud by například jeden dědic disponoval právy k uvádění divadelní hry v divadle a jiný právy k filmovým užitím, zdá se mi to krajně nepraktické. Kdyby totiž některé divadlo dostalo nabídku úspěšnou inscenaci natočit a následně promítat v České televizi, bylo by škoda, kdyby povolení k tomuto užití nemělo. Proto bych považovala za praktické, kdyby autor mohl odkázat majetková práva autorská k danému dílu jen jednomu konkrétnímu dědici. Další náležitost, která by dle mého názoru přispěla ke zjednodušení nakládání s díly po smrti autora, by bylo to, kdyby autor mohl odkázat práva k danému dílu pro tuzemská i veškerá zahraniční užití pouze jednomu dědici.¹⁶⁹ To by například filmovým producentům určitě usnadnilo práci. Otázkou ale je, jestli by to nebylo už příliš velké omezení pro autora.

Co se týče praktického využití tohoto výzkumu, domnívám se, že tato práce může být pro studenty Katedry produkce, ať už na DAMU nebo na FAMU, užitečným studijním materiálem, který jim umožní získat základní přehled o principech dědění majetkových práv autorských, potažmo o dědickém právu jako takovém.

Možnosti dalšího výzkumu v této oblasti vidím zejména v analýze dalších specifických případů týkajících se dědění majetkových práv autorských, které by poukázaly na další úskalí, která se k této oblasti váží. Tím myslím například spory o dědictví po výtvarníkovi Zdeňkovi Milerovi. Dalším možným rozšířením

¹⁶⁹ Například u dědictví po Bohumilu Hrabalovi došlo k tomu, že odkázal majetková práva autorská k zahraničním užitím Susanne Rothové a majetková práva autorská k českým a slovenským užitím Dagmar Hrabalové, spolku TJ Meta Praha a Pražskému spolku ochránců zvířat.

bádání v této oblasti by mohlo být popsání principů dědění majetkových práv autorských v cizích zemích. Vzhledem k tomu, že je nyní umožněn volný pohyb de facto po celé Evropě,¹⁷⁰ je možné, že bude přibývat případů, kdy zůstavitel zemře v zahraničí, a tudíž se bude dědictví vypořádávat podle zákonů příslušné země, ve které naposledy pobýval.¹⁷¹ Pro tyto sporné případy by bylo dobré, kdyby došlo ke sjednocení právní úpravy majetkových práv autorských v této oblasti v celé Evropě. To ale vzhledem k rozmanitosti právních systémů jednotlivých států Evropy patrně není možné v nejbližší době očekávat.

¹⁷⁰ Díky tomu, že je Česká republika jak členem Evropské unie, tak součástí schengenského prostoru.

¹⁷¹ Pokud zůstavitel před smrtí neprovedl tzv. volbu práva tak, aby se na dědictví vztahovalo právo země státní příslušnost.

Použité prameny a literatura

Monografie

- FIALA, Roman, DRÁPAL, Ljubomír, a kol. Občanský zákoník IV. Dědické právo (§ 1475-1720): Komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2015. ISBN 978-80-7400-570-1.
- FRAJEROVÁ, Blanka a KOVAŘÍK, Petr. Tajemství testamentů: závěti slavných, mocných i nemocných. Praha: Modrý stůl, 2004. ISBN 80-903-4711-8.
- CHALOUPKOVÁ, Helena a HOLÝ, Petr. Autorský zákon: komentář. 5. vydání. Praha: C. H. Beck, 2017, Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-671-5.
- KOVÁŘOVÁ, Daniela. Dědické právo podle nového občanského zákoníku: praktická příručka 1. vyd. Praha: Leges, 2015. ISBN 978-80-7502-097-0.
- SRSTKA, Jiří, BARTÁK Jan a DOBŘICHOVSKÝ, Tomáš et al. Autorské právo a práva související: vysokoškolská učebnice. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-240-0.
- SVOBODA, Jiří a KLIČKA, Ondřej. Dědické právo v praxi. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2014. Právní praxe. ISBN 978-80-7400-266-3.
- ŠEŠINA, Martin, MUZIKÁŘ Ladislav a DOBIÁŠ, Petr. Dědické právo: kompletní pohled na dědění z hlediska hmotněprávního, procesního a mezinárodního: praktická příručka. Praha: Leges, 2019. ISBN 978-80-7502-345-2.
- TELEC, Ivo a TŮMA, Pavel. Autorský zákon. Komentář. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007. Velké komentáře. ISBN 978-80-7179-608-4.
- TELEC, Ivo a TŮMA, Pavel. Licenční smlouva v pojetí nového občanského zákoníku. In: JAKL, Ladislav et al. Nový občanský zákoník a duševní vlastnictví. 1. vyd. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2012. ISBN 978-80-86855-87-5.

Periodika

- MENSCHIK, Tomáš. Spor o Foglara. Stát vs. skauti. Týden. 2017, roč. 2017, č. 31

Kvalifikační práce a další vysokoškolské odborné práce

- DVOŘÁK, Pavel. Neoprávněné užití autorského díla. Praha, 2015. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta.
- JEŽEK, Jan. Změna autorského práva po účinnosti nového občanského zákoníku s ohledem na pojetí věci. Praha, 2013. Práce do Studentské vědecké a odborné činnosti. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta.
- KOZLOVSKÁ, Eva. Majetková práva autorská. Praha, 2017. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta.
- SKOUPÁ, Linda. Smluvní právo autorské. Praha: Univerzita Karlova – Právnická fakulta, 2012.
- TOPINKA, Jan. Dědické řízení v autorském právu. Praha, 2010. Bakalářská práce. Akademie múzických umění v Praze, Divadelní fakulta.
- VYHNÁLKOVÁ, Karolína. Neocenitelnost a nepřevoditelnost autorských práv – kritická studie. Brno, 2017. Diplomová práce. Masarykova univerzita v Brně, Právnická fakulta.

Právní normy

- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
- Zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon)
- Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád
- Zákon č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů (zákon o nadacích a nadačních fondech)
- Zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí
- Zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

- Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů
- Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník

Usnesení, přípisy soudů, úřední potvrzení a sdělení soudů

- Přípis Obvodního soudu pro Prahu 3 ze dne 23. 4. 2020, spisová značka 53 Si 68/2020
- Sdělení Obvodního soudu pro Prahu 3 ze dne 12. 5. 2014, soudní komisařka JUDr. Iva Šídová
- Sdělení Okresního soudu v Nymburce ze dne 20. 12. 2011, soudní komisařka JUDr. Jitka Krejčíková
- Úřední potvrzení Obvodního soudu pro Prahu 5 ze dne 25. 11. 2004, číslo jednací 18 D 1229/2002
- Usnesení Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 16. 5. 2001, číslo jednací D 1528/94-177
- Usnesení Obvodního soudu pro Prahu 3 ze dne 8. 11. 1999, číslo jednací 13 D 129/99-124
- Usnesení Obvodního soudu pro Prahu 8 ze dne 28. 7. 1999, číslo jednací 20 D 344/97-263
- Usnesení Okresního soudu v Mödlingu ze dne 2. 9. 2011, číslo jednací 2A 211/09t

Rozhovory (nepublikované)

- JUDr. Ivana Beránková, osobní setkání – rozhovor, Praha 16. 10. 2019
- prof. JUDr. Jiří Srstka, osobní setkání – rozhovor, Praha 28. 2. 2020

Internetové zdroje

- BERAN, Vojtěch. Hmotný nosič díla výtvarného umění a autorskoprávní omezení jeho vlastníka In: epravo.cz [online]. 3. 6. 2015 [cit. 4. 5. 2019].

- Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/hmotny-nosic-dila-vytvarneho-umeni-a-autorskopravni-omezeni-jeho-vlastnika-97756.html>
- BERAN, Vojtěch. Problematika (ne)převoditelnosti majetkových autorských práv v České republice. In: epravo.cz [online]. 1. 3. 2016 [cit. 18. 4. 2019]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/problematika-neprevoditelnosti-majetkovych-autorskych-prav-v-ceske-republice-100478.html>
 - BUDÍLKOVÁ, Jitka. Lidé v Česku se zdráhají sepisovat poslední vůli. Majetek potom případně státu. In: Deník.cz [online]. 12. 9. 2015 [cit. 8. 5. 2019]. Dostupné z: https://www.denik.cz/z_domova/zemreli-bez-zaveti-statu-pripadly-miliony-20150912.html
 - BUREŠ, Michal. O dědictví III: Co je dědická smlouva? Jaké jsou její výhody? In: Finance.cz [online]. 10. 11. 2017 [cit. 30. 12. 2018]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/499555-dedicke-smlouva/>
 - BUŘÍNSKÁ, Barbora. Jak probíhá dědické řízení a kolik zaplatíte notáři. In: Novinky.cz [online]. 7. 5. 2017 [cit. 10. 1. 2019]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/finance/435366-jak-probiha-dedicke-rozeni-a-kolik-zaplatite-notari.html>
 - Co tvoří předmět dědictví? In: epravo.cz [online]. 14. 1. 2002 [cit. 20. 11. 2018]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/obcanske-pravo/co-tvori-predmet-dedictvi-15617.html?mail>
 - Dědická smlouva. In: Notářská komora České republiky [online]. [cit. 11. 12. 2018]. Dostupné z: Petra <https://www.nkcr.cz/sluzby/dedicke-pravo/dedicke-smlouva>
 - Dědické právo: Zákonná posloupnost dědiců In: Notářská komora České republiky [online]. [cit. 7. 1. 2019 a 8. 4. 2019]. Dostupné z: https://www.nkcr.cz/vasi-notari/detail/239_330-dedicke-pravo-zakonna-posloupnost-dedicu
 - Dědické řízení – odmítnutí dědictví. In: epravo.cz [online]. 19. 3. 2001 [cit. 11. 1. 2019]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/dedicke-rozeni-odmitnuti-dedictvi-3148.html>

- Dědické řízení. In: epravo.cz [online]. 25. 1. 2016 [cit. 29. 3. 2019]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/soudni-rozhodnuti/dedicke-řízení-100262.html>
- Dědické řízení. In: Wikipedia.cz [online]. [cit. 9. 1. 2019]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/D%C4%9Bdick%C3%A9_%C5%99%C3%ADzen%C3%AD
- DLOUHÁ, Petra. Dědické řízení krok za krokem. A kalkulačka odměny notáře. In: Peníze.cz [online]. 29. 9. 2016 [cit. 9. 1. 2019 a 10. 1. 2019]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/spotrebitel/316106-dedicke-řízení-krok-za-krokem-a-kalkulacka-odmeny-notare>
- DLOUHÁ, Petra. Dědictví přehledně: Kdo dědí ze zákona, co s dluhy a jak dědictví odmítnout In: peníze.cz [online]. 24. 8. 2016 [cit. 10. 12. 2018]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/spotrebitel/315043-dedictvi-prehledne-kdo-dedi-ze-zakona-co-s-dluhy-a-jak-dedictvi-odmitnout>
- DLOUHÁ, Petra. Víc než závěť. Dědická smlouva dává dědicům jistotu. Poradíme, jak na ni. In: Peníze.cz [online]. 14. 9. 2016 [cit. 30. 12. 2018]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/spotrebitel/315643-vic-nez-zavet-dedicka-smlouva-dava-dedicum-jistotu-poradime-jak-na-ni>
- DRCHAL, Václav. Foglar viděl dobře, co podepisuje. Soud přiřkl dědictví nadaci. In: Lidovky.cz [online]. 10. 6. 2009 [cit. 18. 2. 2020]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/domov/foglar-videl-dobre-co-podepisuje-soud-priřkl-dedictvi-nadaci.A090610_112258_In_domov_mel
- FRIŠOVÁ, Marta – PUKOVÁ, Andrea. Českí dediči práv Bohumila Hrabala nevedia, kto to je „Zuzana Rothová“. In: Sme.sk [online]. 30. 6. 1999 [cit. 10. 5. 2019]. Dostupné z: <https://www.sme.sk/c/2193575/ceski-dedici-prav-bohumila-hrabala-nevedia-kto-to-je-zuzana-rothova.html#ixzz5ncjEwus7>
- Jaroslav Foglar. In: Wikipedia.cz [online]. [cit. 13. 2. 2020]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Jaroslav_Foglar
- JELÍNKOVÁ, Karolína. Ladislav Fuks. Autor Spalovače mrtvol měl i své temnější stránky. In: Topzine.cz [online]. 27. 1. 2014 [cit. 19. 12. 2019]. Dostupné z: <https://www.topzine.cz/ladislav-fuks-autor-spalovace-mrtvol-mel-i-sve-temnejsi-stranky>

- JESENSKÝ, Mikuláš. Štát terorista zabíjal a unášal aj vlastných. In: Domov.sme.sk [online]. 7. 11. 2009 [cit. 12. 12. 2019]. Dostupné z: <https://domov.sme.sk/c/5098845/stat-terorista-zabijal-a-unasal-aj-vlastnych.html>)
- Jiří Tuší. In: ČBDB [online]. [cit. 6. 12. 2019]. Dostupné z: <https://www.cbdb.cz/autor-9089-jiri-tusi>
- KADLEC, Václav. Volné listy z pozůstalosti Bohumila Hrabala. In: Vitrínka [online]. [cit. 8. 5. 2019]. Dostupné z: <http://lege.cz/vitrinka02.htm>
- KLAUSOVÁ, Kamila. Hrabalovi dědici. In: Týden.cz [online]. 4. 2. 2007 [cit. 9. 5. 2019]. Dostupné z: https://www.tyden.cz/rubriky/kultura/hrabalovi-dedici_2499.html
- KOŠÍK, Petr. Licenční smlouvy v oblasti duševního vlastnictví (současný stav podle Nového Občanského Zákoníku). In: epravo.cz [online]. 12. 9. 2014 [cit. 27. 10. 2019]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/licencni-smlouvy-v-oblasti-dusevniho-vlastnictvi-soucasny-stav-podle-noveho-obcanskeho-zakoniku-95227.html>
- KOUKAL, Josef. Závěť Jaroslava Foglara je platná, rozhodl soud In: Novinky.cz [online]. 5. 5. 2008 [cit. 18. 2. 2020]. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/domaci/clanek/zavet-jaroslava-foglara-je-platna-rozhodl-soud-40196717>
- KOUKAL, Pavel. Autorská práva. In: Slideplayer.cz [online]. [cit. 10. 5. 2019]. Dostupné z: <https://slideplayer.cz/slide/5655990/>
- KOVÁŘOVÁ, Daniela. 7. Čím lze podmínit dědictví. In: Česká advokátní komora [online]. 29. 8. 2016 [cit. 24. 10. 2019]. Dostupné z: <https://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=16331>
- KUBÍČKOVÁ, Klára. Spalovač mrtvol v rakvi nespával. Ladislav Fuks byl zvrácenou hvězdou. In: iDNES.cz [online]. 15. 9. 2013 [cit. 19. 12. 2019]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/kultura/literatura/ladislav-fuks.A130914_180029_literatura_ts
- Ladislav Fuks zobrazoval krutou grotesku světa. In: Česká televize [online]. 19. 8. 2009 [cit. 18. 12. 2019]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/kultura/1390337-ladislav-fuks-zobrazoval-krutou-grotesku-sveta>

- LASÁKOVÁ, Dana. Právní podmínky. In: Mgr. Dana Lasáková [online]. [cit. 28. 12. 2019]. Dostupné z: <http://www.lasakova.cz/zajimavosti-pravni-podminky.php>
- LEBEDA, Milan. Nadace přebírá odkaz a dědictví Jaroslava Foglara. In: Skautská nadace Jaroslava Foglara [online]. [cit. 12. 4. 2020]. Dostupné z: <https://skautskanadace.cz/rozhovor-s-predsedou-spravni-rady-tomasem-sidlem-v-casopise-bohousek/>
- Marie Bibikoffová-Haasová. In: CŠFD.cz [online]. [cit. 19. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/tvurce/28936-marie-bibikoffova-haasova/>
- Moje zrcadlo. In: Databazeknih.cz [online]. [cit. 6. 12. 2019]. Dostupné z: <https://www.databazeknih.cz/knihy/moje-zrcadlo-58348>
- MOTL, Stanislav. POHNUTÉ OSUDY: Traumata Bibi a Huga Haasových. Herec utekl, když po něm střílel německý důstojník. In: Lidovky.cz [online]. 2. 8. 2015 [cit. 17. 3. 2020]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/lide/pohnute-osudy-bibi-a-hugo-haasovi-si-v-sobe-nesli-mnoha-traumata.A150719_174214_lide_ELE
- Niedieck, Linder AG in Liquidation. In: easyMonitoring [online]. [cit. 10. 12. 2019]. Dostupné z: <https://www.easymonitoring.ch/handelsregister/niedieck-linder-ag-127162>
- Odkaz. In: Nový občanský zákoník [online]. [cit. 9. 1. 2019]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/index.php/dedicke-pravo/konkretni-zmeny/odkaz>
- OPPELT, Robert. Přestanou se prát o dědictví po Jaroslavu Foglarovi. Skauti našli s Prahou 3 společnou řeč In: Metro [online]. 25. 8. 2014 [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: https://www.metro.cz/prestanou-se-prat-o-dedictvi-po-jaroslavu-foglarovi-skauti-nasli-s-prahou-3-spolecnou-rec-g7a-praha.aspx?c=a140825_161620_co-se-deje_jbs
- PEČINKA, Bohumil. Ladislav Mňáčko. In: Reflex.cz [online]. 5. 2. 2009 [cit. 12. 12. 2019]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/causy/73647/ladislav-mnacko.html>

- Postup při dědickém řízení. In: Dědíte nemovitost [online]. [cit. 11. 1. 2019]. Dostupné z: http://deditenemovitost.cz/postup-pri-dedickemrizeni/?gclid=EAIaIQobChMIJXwg77m3wIVXsayCh3UMw4MEAAAYASABEgKOU_D_BwE
- Právo na povinný díl a nepominutelný dědic. In: Nový občanský zákoník [online]. [cit. 28. 12. 2018]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/index.php/dedicke-pravo/konkretni-zmeny/pravo-na-povinny-dil-a-nepominutelny-dedic>
- Průběh řízení o dědictví. In: JUDr. Ivan Houdek [online]. [cit. 10. 1. 2019]. Dostupné z: <http://www.notar-houdek.cz/dedictvi3.htm>
- Skauti mají dědictví J. Foglara na dosah. In: Parlamentnílisty.cz [online]. 22. 8. 2014 [cit. 5. 3. 2020]. Dostupné z: <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/nazory-a-petice/Skauti-maji-dedictvi-J-Foglara-na-dosah-331742>
- Spor o majetek po Foglarovi po 12 letech končí, synovec u soudu neuspěl. In: iDNES.cz [online]. 18. 12. 2012 [cit. 18. 2. 2020]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/spor-o-majetek-jaroslava-foglara.A121218_095053_domaci_skr
- Standardní katalogizační záznam – Moje zrcadlo In: Databáze Národní knihovny ČR [online]. [cit. 7. 12. 2019]. Dostupné z: https://aleph.nkp.cz/F/C3F8HKYJBIJQFNNKL7YVVNHXS54XX1D9KM8FUSVTC4RRN529Q3-09716?func=full-set-set&set_number=114479&set_entry=000004&format=999
- ŠUSTER, Matěj. Druhy vedlejších doložek v závěti. In: Peníze.cz [online]. 18. 7. 2008 [cit. 28. 12. 2019]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/spotrebitel/43274-druhy-vedlejsich-dolozek-v-zaveti>
- TOMANOVÁ, Veronika. Vypořádání společného jmění manželů aneb dokud nás smrt nerozdělí In: epravo.cz [online]. 4. 7. 2016 [cit. 3. 1. 2019]. Dostupné z: <https://www.epravo.cz/top/clanky/vyporadani-spolecneho-jmeni-manzelu-aneb-dokud-nas-smrt-nerozdeli-102079.html>

- Zákon o nadacích a nadačních fondech (zákon č. 227/1997 Sb.). In: Zákony online [online]. [cit. 14. 2. 2020]. Dostupné z: <http://zakony-online.cz/?s143&q143=all>
- Zákonná posloupnost dědění. In: Právní linka [online]. [cit. 6. 12. 2018]. Dostupné z: <https://www.pravnilinka.cz/bezplatna-pravni-poradna-zdarma/zakonna-posloupnost-dedeni.html>
- Závěť. In: Notářská komora České republiky [online]. [cit. 11. 12. 2018]. Dostupné z: <https://www.nkcr.cz/sluzby/dedicke-pravo/zavet>
- Zemřela Marie 'Bibi' Haas, vdova po Hugu Haasovi. In: Lidovky.cz [online]. 20. 5. 2009 [cit. 19. 3. 2020]. Dostupné z: https://www.lidovky.cz/kultura/zemrela-marie-bibi-haas-vdova-po-hugu-haasovi.A090520_165632_In_kultura_jk

Další zdroje

- JUDr. František Vyskočil, přednáška, Praha 12. 4. 2016

Přílohy

Příloha č. 1 – Sdělení Okresního soudu v Nymburce ohledně dědictví po Dagmar Hrabalové

24 D 685/2011-125
Nd 176/2011

DILIA, občanské sdružení
divadelní, literární a audiovizuální
agentura

Krátkého 1
190 03 Praha 9 - Vysočany

Sdělení

Okresní soud v Nymburce prostřednictvím JUDr. Jitky Krejčíkové, notářky v Lysé nad Labem, se sídlem v Lysé nad Labem, Masarykova 1250, jako pověřené soudní komisařky ve věci řízení o dědictví po **Dagmar Hrabalové, nar.** vdově, naposledy bytem

s d ě l u j e

občanskému sdružení DILIA, divadelní, literární a audiovizuální agentuře, se sídlem Praha 9, Krátkého 1, PSČ 190 03, IČ 65401875, že jednu třetinu z celkového podílu autorských majetkových práv k dílu prozaika, básníka a překladatele Bohumila Hrabala (nar. - zemř. pro díla užitá na území České a Slovenské republiky a pohledávku za DILIA, divadelní, literární, audiovizuální agentura, občanské sdružení se sídlem Praha 9, Krátkého 1, PSČ 190 03, IČ 65401875 z titulu nevyplaceného honoráře za divadelní provozování díla Bohumila Hrabala ve výši 9 686,20 Kč nabyla dědička ze závěti MUDr. Alexandra Fajtová, nar. bytem

V Lysé nad Labem dne 20. 12. 2011

JUDr. Jitka Krejčíková v.r.
notářka v Lysé nad Labem
jako soudní komisař
Za správnost vyhotovení:
Marta Férová

**Příloha č. 2 – Potvrzení Obvodního soudu pro Prahu 5
ohledně dědiců Evy Mňáčkové**

OPIS

1289
18 D 1229/2002

2

Úřední potvrzení

Obvodní soud pro Prahu 5, se sídlem v Praze 5, nám. Kinských č. 5
v dědicové věci po Evě Mňáčkové, nar. r.č.
posl. bytem Praha , zemř. se
zanecháním závěti, p o t v r z u j e, že dědici zůstavitelky jsou

1) Památník národního písemnictví, se sídlem v Praze, Praha 1,
Strahovské nádvoří č. 1

2) Literarische Verwertungsgesellschaft reg.Gen. m.b.H., se
sídlm Rakousko, A-1060 Wien, Linke Wienzeile č. 18

Dědicové shora sub 1-2) uvedení jako dědicové ze závěti, kteří
dědictví neodmítli. Tito dědicové mají dle závěti zůstavitelky
nabýt každý id. 1/2 autorská práva k dílům Ladislava Mňáčka.

3) poz. neteř Mgr. Jana Bujnová, bytem nám.

4) poz. synovec Ing. Ivan Botto, bytem

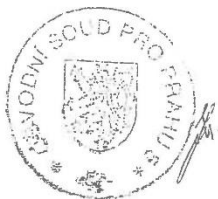
5) poz. synovec Ing. Boris Botto, bytem

6) poz. synovec Ján Zvarík, bytem

Dědicové sub 3-6) uvedení dědí jako dědicové ze zákona a tito
dědicové dědictví po zůstavitelce neodmítli.

V Praze, dne: 25. 11. 2004

JUDr. Irena Chaloupková,
předsedkyně senátu

**Příloha č. 3 – Usnesení Obvodního soudu pro Prahu 6
ohledně dědictví po Ladislavu Fuksovi**

Třma

Toto rozhodnutí je v právní moci

dat: 17. 8. 2001

OBVODNÍ SOUD PRO PRAHU 6

dat: 17. 10. 2001

D 1528/94- 177

U s n e s e n í

Obvodní soud pro Prahu 6 se sídlem v Praze 6 - Jilemnického 7 - ve věci projednání dědictví po PhDr. Ladislavu F u k s o v i , r.č. , zemř. se zanecháním závětí, posl. bytem , rozhodl vyšší soudní úřednicí Zuzanou Žiškovou za účasti:

- 1/ PhDr. Evy W o l f o v é - ředitelky Památníku národního písemnictví, Praha 1, Strahovské nádvoří 1
- 2/ Jany M a l é , bytem jako zůst..
- 3/ Jana P á n k a , bytem 7
- 4/ Ing. Martina P á n k a , bytem , zast. dle plné moci účastníkem sub 3 shora,
- 5/ Jana K l e s a l a , bytem
- 6/ Stanislava S ů v y , bytem zast. dle plné moci účastníkem sub 7 níže
- 7/ Josefa M a l é h o , bytem
- 8/ JUDr. Radko T o b i č í k a , bytem
- 9/ Františka B r a b e n c w , bytem
- 10/ M o h o r i s k a K m o c h o v é , bytem
- 11/ MUDr. Daniely B i t t n e r o v é , bytem
- 12/ Martina H o l l é h o , bytem
- 13/ Zdenka M o h o r i t y , bytem
- 14/ PhDr. Evy J i r s o v é , bytem takto:

I. u r č u j e s e :

- 1/ obecná cena majetku zůstavitele k datu jeho úmrtí ve výši 505.452,95Kč
- 2/ výše dluhů - nákladů za pohřeb 12.950,50Kč
- 3/ čistá cena dědictví 492.502,45 Kč

II. s c h v a l u j e s e dědická dohoda ze dne 8.3.2001, dle níž:

- 1/ Památník národního písemnictví, Praha 1, Strahovské nádvoří 1 zast. ředitelkou PhDr. Evou Wolfovou převezme korespondenci, fotografie, exempláře zůst. knih, strojopisy článků, poznámky a lit. posudky, diplomy, medaile, jmenování, starý kuřákovský psací stroj, sošky z moduritu vyrobené zůstavitelem vše v ceně 15.000.-Kč - proti uhradě pasiv dědictví tj. nákladů za pohřeb ve výši 387.-Kč
- 2/ JUDr. Radko T o b i č í k a , bytem , převezme autorská práva ke knize Pan Theodor Mundstock
- 3/ J e n P á n e k , bytem , převezme:
 - a/ 1/2 autorských práv ke knihám:
 - Mí černovlasí bratři
 - Varisce pro temnou strunu
 - Spalovač mrtvol
 - Smrt morčete

Dr. J. K. K. K.

- b/ 1/2 autorských práv k novele Cesta do zaslíbené země s tím, že práva na filmové využití dle níže uvedené specifikace odkazuje dědici sub 5
- c/ 1/1 autorských práv ke knize Pasáček z doliny
- d/ 10% z hotovosti v depozitu Obvodního soudu pro Prahu 6 /celková výše této hotovosti činí 2.839.-Kč/
- e/ 10% vkladu ze sporož. u.č. 266-615887-5 noe PhDr. Ladislav Fuks u České spořitelny a.s. Praha 6, Vítězné n. 9 /celková výše na SU činí 270.037,20Kč k datu zůst. umrtí/
- f/ 10% zůst. pohledávky z titulu nevypacených relat. autorských práv u Divadelní a literární agentury Praha 9, Krátkého 1 /celková výše činí k datu zůst. umrtí 24.769,47Kč/
- g/ 10% honoráře - v České televizi, Praha 4, Kavčí hory /celková výše k datu zůst. umrtí 7.877.-Kč/
- h/ věci odkázané závětí zůstavitele ze dne 15.1.1985 položky 1 - 76 v ceně 1.000.-Kč - proti úhradě pasiv dědictví tj. nákladů za pohřb ve výši 785.-Kč, bytem
- 4/ Jan Křeslák převezme:
- a/ 1/2 autorských práv jako dědic sub 3 shora písm. a/
- b/ 1/2 autorských práv jako dědic sub 3 shora písm. b/
- c/ 1/1 autorských práv ke knihám
- Myši Natálie Moosabrové
- Příběh kriminálního rady
- Oslovení z tmy
- Nebožtíci na bále
- c/ věci odkázané závětí zůstavitele ze dne 15.1.1985 položky 1 - 72 v ceně 1.000.-Kč, proti úhradě nákladů za pohřb ve výši 785.-Kč správně ve výši 15.-Kč
- 5/ Martin Holý, bytem
převezme autorská práva k novele Cesta do zaslíbené země, pokud jde o práva na filmová využití, tj. na zfilmování a na vše, co s ním souvisí, tj. právo na filmovou režii, vytvoření scénáře, herecké obsazení apod. a také práva na uplatnění této novely v televizi, rozhlasu a divadle
- 6/ Ing. Martin Pánek, bytem
l.č. 1/1, zast. dle plné moci dědicem sub 3 sub II
převezme autorská práva ke knihám:
a/ Návrat z žitného pole
b/ Křišťálový pantoflíček
c/ Obraz Martina Blaskowitze
- 7/ UDr. Daniela Bittnerová, bytem
převezme autorská práva ke knize Věvodkyně a kuchařka
- a/ autorská práva ke knize Věvodkyně a kuchařka
- b/ 10% z hotovosti jako dědic sub 3d/ shora
- c/ 10% vkladu ze sporož. účtu jako dědic sub 3e/ shora
- d/ 10% zůst. pohledávky jako dědic sub 3f/ shora
- e/ 10% honoráře jako dědic sub 3g/ shora
- 8/ Jindřiška Kmochová, bytem
převezme
a/ 40% z hotovosti specifikované u dědice sub 3d/ shora
b/ 40% vkladu ze sporož. účtu specifikovaného u dědice sub 3e/ shora
c/ 40% zůst. pohledávky specifikované u dědice sub 3f/ shora
d/ 40% honoráře specifikovaného u dědice sub 3g/ shora
s tím, že dědička sub 7 shora hraří z pasiv tj. nákladů za

- pohřeb 785.-Kč a dědička sub 8 hradí z téhož titulu 3.135.-Kč
- 9/ František Brabec (.....), bytem; převezme:
a/ 20% z hotovosti specifikované u dědice sub 3d/ l.č. 178
b/ 20% vkladu na spořicírovém účtu specifik. u dědice sub 3e/ l.č. 178
c/ 20% zůst. pohledávky specifikované u dědice sub 3f/ l.č. 178
d/ 20% honoráře specif. u dědice sub 3g/l.č. 178
proti úhradě pasiv dědictví tj. nákladů za pohřeb ve výši 1.577.-Kč
- 10/ Stanislav Šůva (.....), bytem zast. dle plné moci dědicem sub 13) níže převezme:
a/ 10% z hotovosti jako dědic sub 3d/ l.č. 178
b/ 10% vkladu ze spoř. účtu jako dědic sub 3e/ l.č. 178
c/ 10% zůst. pohledávky jako dědic sub 3f/ l.č. 178
d/ 10% honoráře jako dědic sub 3g/l.č. 178
proti úhradě pasiv dědictví tj. nákladů za pohřeb ve výši 785.-Kč
- 11/ Zdeněk Mohorita (.....), bytem převezme majetek a pasiva jako dědic sub 10) shora
- 12/ PhDr. Eva Jirsová (.....), bytem převezme věci odkázané závětí zůstavitele ze dne 15.1.1985, položky 1 - 28 v ceně 1.000.-Kč, proti úhradě pasiv dědictví tj. nákladů za pohřeb ve výši 15.-Kč
- 13/ Josef Malý (.....), bytem převezme ztk vkladu na dev. u. č. 3483-40886 u PhDr. Ladislav Fuks u Zivnostenské banky a.s. počt. schr. 421, Na Příkopě 20, Praha 1 - ve výši k datu zůst. umrtí USD 6.200,95 - v přepočtu 168.975,88 Kč
- 14/ Jana Malá (.....), bytem jako zůst. převezme:
a/ akcie z kuponové privatizace tj. 10 ks akcií - emitent: Rentiérský IF Praha, á 1.055.-Kč, tj. 10.550.-Kč, ISIN: CZ0008011509
b/ nevyplacené dividendy k datu zůst. umrtí ve výši 2.409,40Kč dle sdělení PROTIS spol. s.r.o. Brno, Sumavská 31
c/ autorská práva k případným literárním dílům zůstavitele nespecifikovaným v závěti
s tím, že dědic sub 13 hradí z pasiv dědictví na nákladech za pohřeb 4.358.-Kč a Jana Malá 333,50 Kč;

- III. u r č u j e se odměna soudního komisaře JUDr. Jiřiny Hlůžkové - notářky se sídlem v Praze, kanc.: Praha 6 - Čkalova 18 - za provedení úkonů v této záležitosti ve výši 6.040.-Kč a náhrada hotových výdajů ve výši 1.175.-Kč. Celkovou částku ve výši 7.215.Kč jsou povinni uhradit:
- 1/ Památník národního písemnictví ve výši 215.-Kč
 - 2/ Jan Pánek ve výši 437.-Kč
 - 3/ Jan Klesal ve výši 15.-Kč
 - 4/ MUDr. Daniela Bittnerová ve výši 437.-Kč
 - 5/ Jindřiška Kmochová ve výši 1.745.-Kč
 - 6/ František Brabec ve výši 875.-Kč
 - 7/ Stanislav Šůva ve výši 437.-Kč
 - 8/ Zdeněk Mohorita ve výši 437.-Kč
 - 9/ PhDr. Eva Jirsová ve výši 15.-Kč

10/ Josef Malý ve výši 2.417.-Kč
11/ Jana Malá ve výši 185.-Kč

připojenými složenkami do 10 dnů po právní moci tohoto usnesení,
na běžný účet JUDr. Jiřiny Hlužkové - u České spořitelny a.s.
Praha 6, Dejvická 50, č.u.: 0164089339/0800, var. symbol:
6152894.

O d ů v o d n ě n í

Usnesení v I. části bylo vydáno dle § 175 o o.s.ř. Ceny byly určeny dle údajů účastníků, shodně s podklady spisu.

Usnesení v II. části bylo vydáno dle § 175 a odst. 1 písm. c) o.s.ř. Odměna soudního komisaře byla určena dle § 14 a 15 vyhl. č. 612/92 Sb.

Náhrada hotových výdajů byla určena dle § 9 cit. vyhl. a § 137 a § 140 o.s.ř.

P o u č e n í : proti tomuto usnesení lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení - prostřednictvím Obytního soudu pro Prahu 6 k Městskému soudu v Praze.

V Praze dne: 16. 5. 2007

22. správnost vyhotovení:

Zuzana Žilková
vyšší soudní úředník

Příloha č. 4 – Závět' pro pana Jiřího Tušla

Má závět' pro pana Jiřího Tušla

Jiří TUŠL, narozený , rodné číslo 4 1917, bytem
=

týká se knihy Zrcadlo Ladislava Fuksa - Jiří Tušl, Ladislav Fuks.

V případě, že bych nevybral svůj honorář za uvedenou knihu nebo vybral jen jeho část, připadá celý honorář event. jeho zbývající část výše určenému panu Jiřímu Tušlovi na neomezenou neomezenou dobu.

Ladislav Fuks.

Ladislav Fuks

rodné číslo

Byt

Meritum závěti připojuji ještě napsané vlastní rukou

V případě, že bych nevybral svůj honorář za knihu Zrcadlo Ladislava Fuksa nebo vybral jen jeho část - k titulu patří ještě slova "Jiří Tušl, Ladislav Fuks", připadá celý honorář, event. jeho zbývající část výše určenému panu Jiřímu Tušlovi na neomezenou dobu. Jiří Tušl je geolog a tímto hlavně důležitě řešitelův vydatelství před a všeho, co s tím souvisí. také po mé smrti.

Ladislav Fuks.

Praha, prosinec 1992

Potvrzení svědka:

*Stavuji vlastními podpisy
Potvrzují předepsanou skutečnost svým vlastním podpisem:
OV*

Vilém Hermet

PHDR. LADISLAV FUKS

Podle ověřovací knihy poř. č. J732/IV/T/99
tato úpinná - částečná fotokopie obsahující
..... stran souhlasí dostovně s přepisem
- ověřenou fotokopii obsahující stran.
Správní poplatek ve výši 20,- Kč zaplacen.
Dne 10. 9. 1994

Příloha č. 5 – Usnesení Obvodního soudu pro Prahu 3

ohledně ustanovení správce dědictví po Jaroslavu Foglarovi

 28.10.99
to rozhodnutí je vykonatelné - právoplatné dne1999
Obvodní soud pro Prahu 3
v Praze 3, Jagellonská č. 5
- 8. XI 1999.

U S N E S E N Í

13D 129/99-124
U N 447/99
U N 30/10

Obvodní soud pro Prahu 3 rozhodl v dědické věci zůstavitele Jaroslava Foglara, r. č.
bytem
t a k t o :

- I. Soud ustanovuje správcem dědictví po zůstaviteli
JUDr. Bohdana Halladu, notáře se sídlem Václavské nám.
18, Praha 1.
- II. Správce dědictví se pověřuje a opravňuje
 - činit úkony ke zjištění, na jakých bankovních účtech a u kterých bank v České republice i v zahraničí jsou vedeny peněžní prostředky náležející do dědictví,
 - činit úkony ke zjištění a zajištění obsahu bankovních schránek u bank v ČR a v zahraničí, které náležely zůstaviteli ke dni úmrtí,
 - uzavírat smlouvy nebo činit úkony k prodloužení platnosti smluv a prověřovat smlouvy ohledně děl, jejichž autorem byl zůstavitel
 - a) ke knižnímu vydání v tuzemsku i v zahraničí
 - b) k otištění v periodických publikacích
 - c) k veřejnému provozování celých děl nebo jejich částí
 - d) k užití díla pro rozhlas a televizi, k televiznímu nebo rozhlasovému šíření
 - e) k užití díla pro vytvoření audiovizuálního díla
 - f) k užití díla na nosičích zvukového a zvukově obrazového záznamu,
 - přijímat honoráře za užití děl, jejichž autorem byl zůstavitel a tyto skládat na zvláštním depozitním účtu, vedeném u banky tak, aby finanční prostředky z účtu bylo možno po pravomocném skončení dědického řízení obratem uvolnit k dispozici dědicům,
 - sám a v součinnosti se soudním komisařem provádět dohledání a soupis majetku v bytě a klubovně zůstavitele, obojí na adrese Praha 3, Křišťanova 18, majitel Bytové družstvo Žižkov, v osobním archivu (na adrese Praha 2, Uruguayská ul., majitelka S. Chytrová), na infekčním odd. Thomayerovy nemocnice v Praze, na adrese Praha 4, Vídenská 800, a v Památníku národního písemnictví v Praze, Praha 1 - Hradčany, Strahovské nádvoří č. 1,
 - činit veškerá potřebná opatření a úkony ve věcech odvodu daní vyplývajících z autorských a jiných honorářů či příjmů zůstavitele a jednat s finančními úřady.
- III. Správce dědictví je při výkonu funkce povinen postupovat s odbornou péčí a v zájmu dědiců, přičemž odpovídá za škodu vzniklou porušením povinností, které mu ukládá zákon nebo mu uložil soud tímto usnesením.

**Příloha č. 6 – Sdělení Obvodního soudu pro Prahu 3
ohledně dědictví po Jaroslavu Foglarovi**

JUDr. Iva Šídová, notářka
Praha 1, Platněřská 6, PSČ 110 00
tel: 221 108 677
e-mail: kancelar@sidovanotar.cz

13D 129/99

DILIA, občanské sdružení
Krátkého 1
190 00 Praha 9

Obvodní soud pro Prahu 3, pověřenou soudní komisařkou JUDr. Ivou Šídovou, notářkou v Praze, se sídlem kanceláře Praha 1, Platněřská 6 ve věci projednání dědictví po Jaroslavu Foglarovi, , posledně bytem , zemřelém dne

s d ě l u j e ,

že závětní dědic, Nadace Jaroslava Foglara v likvidaci, IČ: 653 97 819, se sídlem Praha 3, Křišťanova 18, zastoupené Mgr. Danem Loukotou, advokátem se sídlem 150 00 Praha 5, Zubatého 450/9 n a b y l a majetek, a to:

- autorská práva zůstavitele, jež jsou evidována DILIA, občanským sdružením, Praha 9, Krátkého 1, jež se neoceňují.

Dědické řízení bylo pravomocně skončeno dne 5.4.2014, usnesením Obvodního soudu pro Prahu 3, čj. 129/99 – 569, ze dne 20.3.2014.

V Praze dne 12.5.2014

Za správnost vyhotovení:
Jana Česká

JUDr. Iva Šídová, v.r.
soudní komisař

JUDr. Iva Šídová
notářka v Praze
110 00 Praha 1, Platněřská 6
tel.: 221 108 678, fax: 221 108 633
DIČ: CZ6854021550

zu VII/342.548/17

Příloha č. 7 – Usnesení soudu v Mödlingu
ohledně dědictví po Marii Marguerite Haasové

Bezirksgericht Mödling
Wiener Straße 4-6, 2340 Mödling
Telefon 02236/209, Fax 02236/209-331

2A 211/09t
Bitte diesen Ordnungsbegriff in
allen Finanzabgaben anführen
FINANZPROKURATUR
VII 342.548 / 2
14.09.2011

GKZ. 90/09N/CE

VERLASSENSCHAFTSSACHE

Verstorbene:
Marie Marguerite Haas
geboren am
verstorben am

zuletzt wohnhaft gewesen in

B:0
Staatsangehörigkeit:
Vereinigte Staaten
von Amerika

BESCHLUSS

1. Der Bericht und die Abrechnung des Verlassenschaftskurators Mag. Gregor Fellmann, Freiheitsplatz 8, 2340 Mödling, Notariatskandidat, wird zur Kenntnis genommen
2. Die Gebühr des Gerichtskommissärs Dr. Wolfgang Neumaier, öffentlicher Notar, Schloß-Schloßplatz 1, 2331 Vösendorf, für die Durchführung der Verlassenschaftsabhandlung wird einschließlich der 20% USt und der nicht umsatzsteuerpflichtigen Barauslagen von mit **EUR..... 2.241,60** bestimmt.
3. Die Entschädigung des Verlassenschaftskurators Mag. Gregor Fellmann wird inkl. Barauslagen und 20 % Umsatzsteuer mit dem Betrage von € 650,00 bestimmt und deren Berichtigung ebenfalls im Punkt 6. verfügt.
4. Es dient zur Kenntnis, dass der Heimfallsbetrag in der Verlassenschaft Marie Marguerite Haas € 9.301,03 mehr oder weniger abzüglich der Gebühren gemäß Punkt 2. und 3. sohin € 6.409,43 beträgt.
5. Der reine Nachlass nach Marie Marguerite Haas wird infolge fruchtlosen Ablaufes der Frist zur Einberufung der unbekanntenen Erben gem. § 158 AußStrG für erlos erklärt und zufolge Antrages der Finanzprokurator dem Staat übergeben.
6. Der Gerichtskommissär Dr. Wolfgang Neumaier, öffentlicher Notar wird abhandlungsgerechtlich ermächtigt und angewiesen, sein Anderkonto in dieser Sache zu realisieren. seine unter Punkt 2. angeführte Gerichtskommissionsgebühr in Höhe von € 2.241,60 einzubehalten und nachfolgende Überweisungen zu tätigen:
 - a) die Entschädigung des Verlassenschaftskurators Mag. Gregor Fellmann von € 650,00 an den Verlassenschaftskurator Mag. Gregor Fellmann,
 - b) den verbleibenden Restbetrag von € 6.409,43 zuzüglich Anderkontozinsen abzüglich Anderkontospesen auf das ho. PSK Konto Nr. 5500.017 zu „VII/335.974. Heimfall Marie Marguerite Haas“.
7. Der Verlassenschaftskurator Mag Gregor Fellmann wird mit Rechtskraft dieses Beschlusses seines Amtes enthoben.

(2A)
[Handwritten signature]
19/10

- Seite zwei -

Begründung

Da sich keine Erben gemeldet haben, war der Nachlass auf Antrag der Finanzprokurator der Republik Österreich als erblos zu übergeben.

Die von Dr. Wolfgang Neumaier angesprochene Erhöhung der Gerichtskommissionsgebühr von 50 % ist durch den ungewöhnlichen Umfang und besondere Schwierigkeit und Verantwortlichkeit der Verlassenschaft begründet. Die Amtshandlung war überdies mit einem besonders großen Zeitaufwand verbunden.

Bezirksgericht Mödling
Abteilung 2, *au*

12. SEP. 2011

Wilhelm Geisler
Diplomrechtler
Für die Richtigkeit der Ausfertigung
der Leiter der Geschäftsabteilung
W. Geisler